JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Woensdag, [illegible] Februarij.** **N°. 10.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van Februarij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Februarij, den 8sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag, den 7den Februarij aanstaande:
a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Rioaw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat, in de maand April aanstaande, op eenen nader door den resident van Menado te bepalen dag, te Menado publiek in veiling zal worden gebragt, eene aldaar aanwezige belangrijke hoeveelheid gemoetol-touwerk.

De ingenieur der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indië brengt bij deze ter algemeene kennis, dat het telegraafkantoor te Bezoeki, met Donderdag den 3den Februarij, voor de algemeene correspondentie wordt opengesteld.

De contribuabelen aan de schutterskas worden, met referte aan het slot van art. 4 van het reglement op de schutterijen (staatsblad 1828 n°. 22), luidende: „de kontributien moeten steeds vooruit en bij termijnen van drie maanden aan den kwartiermeester voldaan worden. Bij gebreke van dien, zal de vordering geschieden bij wege van parate executie, door den officier, bij den raad van justitie, herinnerd om hunne contributien aan de schutterskas over het eerste kwartaal 1859, voor of op den 15den Februarij te voldoen ten kantore van den ondergeteekende (hoek van Parapattan en Bazaar Senin).

De resident van Pekalongan maakt bij deze bekend, dat, op Donderdag den 7den April 1859, des voormiddags te 9 uren, op het residentiekantoor te Pekalongan, in het openbaar zal worden uitbesteed, de levering gedurende het jaar 1860, van laadpraauwen tot den overvoer van 's lands pakhuizen te Pekalongan, aan boord van de schepen ter reede aldaar, van gouvernements goederen, producten en gelden, zoomede tot afhaal van boord der schepen en overvoer naar 's lands pakhuizen te Pekalongan, van het zout en andere gouvernements goederen, producten en gelden.

De resident van Samarang maakt bij deze bekend, dat de, door den directeur der producten en civiele magazijnen in de Javasche courant van den 22sten December 1858 n°. 102, aangekondigde, uitbesteding voor de levering van laadpraauwen voor het overvoeren voor 's gouvernements rekening van personen, paarden, slagtvee, gelden en goederen van en naar de reede en buitenreede van Samarang zal plaats vinden op Donderdag, den 16den Junij 1859 des morgens te 10 uren, op het residentiekantoor.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 7 Februarij, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer D. N. Buijs, op het Koningsplein, nabij Gang-Scott door van Slooten, Morgan en Co.

Op Dingsdag, den 8 Februarij, voor het woonhuis van wijlen den heer S. D. Schiff, op het Koningsplein, door Cassalette en Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de boedelkamer te Batavia, van wijlen den Chinees *Sim Kengbie* of *Sim Boen.*

Door de wees- en Boedelkamer te Sumanap, van wijlen *Ibramsap*, Boeginees *Maoelana*, Arabier *Sech Oebit bin Salim bin Doman*, en *Sech Achmat bin Said Damas*, en *Maria de Souza*, wed. *Leandro de Soos.*

Door de wees- en Boedelkamer te Bangkalang, van wijlen *P. J. Soenen.*

Door *D. Schuurman en A. de Lanoy* te Batavia, van wijlen *J. D. Meijer.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 29 Januarij tot en met den 1 Februarij 1859.

MARINE HOTEL. P. H. Landwier, van Sydney. — C. van Rijn van Alkemade, van Onrust. — L. H. Deeleman, echtgenoot en 3 kinderen, van Padang.

HOTEL WILLEM II. Goudswaard, van Onrust. — Stapert, van Amsterdam. — W. Hageman, van Idem. — Weltevreden, van Rotterdam. — Kitto, van Billiton. — du Pon, van de Reede. — Boshart en echtgenoot, van Onrust. — de Haan en echtgenoot, van Idem.

HOTEL DES INDES. Franciskitto, van Billiton. — Chevalier, van Frankrijk. — Kolff, van Binnenlanden. — van Hien, van de Reede. — Neijts, van Padang.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Aldinger, van Sawangan. H. Metz, van Muntok. — J. N. Slegt, van de Reede. — J. van de Watering, van Samarang.

JAVA HOTEL. P. Keuzekamp, van Pecalongan. — van Werdt, van Onrust. — P. van der Valk, van Samarang. — C. Peters, van Melbourne. — J. Fritz, van Idem. — W. Blaakhert, van de Reede. — Lambrecht, van Padang. — van Oosterom, van Idem. — G. Bosse, van Buitenzorg.

Vertrekkende Personen.

De wed. A. Kleine. — H. Schiff.

Advertentiën.

Bevallen van eenen ZOON, *A. G. F. Harmsen, Bernard.*
AMBOINA, 11 *November* 1858. (567)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, M. JOHANNES, Echtgenoote van
K. F. E. ANDREAS.
SAMARANG, den 25 Januarij 1859. 400

Bevallen van eenen ZOON, *H. L. Haun*, echtgenoot van
L. J. DECEUNINCK VAN CAPELLE.
BATAVIA, 28 *Januarij* 1859.
Eenige kennisgeving. (344)

Bevallen van eene doode DOCHTER, *C. A. Specht*, geliefde echtgenoot van
W. P. J. Schluter jr.
TJIANDJOER. 28 *Januarij* 1859. (361)

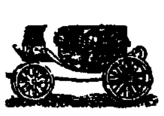
VENDUTIE
Maandag 7 Februarij 1859,
Wegens vertrek:
voor het woonhuis van den Heer **D. N. BUIJS**, op het *Koningsplein* nabij *Gang Scott*, door
VAN SLOOTEN MORGAN & Co.
Van eenen netten inboedel bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang- Tafel en Wandlampen, Kasten, Canapés, Stoelen, Tafels, Consoles, Ledikanten, eene expresselijk voor dit climaat vervaardigde Pianino van Erard, Porcelein, Glas-, en Aardewerk, 3 Wagens, waaronder een zoo goed als nieuwe Handchais, 1 Bendie, 4 Spannen goedgedresseerde en deugdzame Wagenpaarden, Bendiepaarden, Tuigen, etc. (404)

HOUT-VENDUTIE.
Op Dingsdag den 8 Februarij 1859,
op het Heemradenplein door
John Pryce en Co.,
van een groote partij
DJATTIEHOUTEN BALKEN EN CHINESCHE
Doodkistplanken.
(354)

VENDUTIE
op Dingsdag den 8 Februarij 1859,
voor het Sterfhuis van den Hoog-Edel. Gestr. Heer
S. D. Schiff,
op het Koningsplein door
CASSALETTE & Co.,
van goede en deugdzame



Paarden, Wagens,



waaronder een slechts weinig gebruikte milord, Engelsche Tuigen enz., verder eenen zeer goed geconserveerden inboedel, bestaande grootendeels uit Mahonyhouten Meubels, Spiegels, Schilderijen, bijna nieuwe Lampen, zeer smaakvolle porceleinen en Cristallen Serviezen, Zilver- en Pleetwerk, enz. enz.
ALSMEDE
1 Piano de Concert (*Pianino*) uit de fabriek van
F. BERDEN & Co. te *Brussel.*
Op Zondag dan 6 Febr. voor een ieder bezigtigen. 399)

VENDUTIE
op Woensdag, 9 Februarij 1859,
voor het Commissiehuis van
Van Slooten, Morgan en Co.,
Van diverse Lijnwaden, Touwwerk, Glaswerk,
3 PRAAUWEN,
Eene groote partij Diamanten en Brillanten,
100 Realen Staafgoud, etc. etc. (403)

Vendutie
Op Woensdag, den 9 Februarij 1859,
wegens vertrek:
ten huize van den Heer *J. R. Kleijn*, op Molenvliet
door Gebrs. Roselje en Co.,
van een uiterst netten inboedel, bestaande uit Massief Mahonijhouten Ameublementen, Kasten, Etagères, Consoles, Toiletten, Waschtafels, Ledikanten, Diverse Tafels met Marmeren bladen, groote Spiegels, Schilderijen, Lampen, Pendules, Vazen, Een voor dit Klimaat vervaardigde uitmuntende Pianino, Zilver-, Pleet-, Kristal- en Glaswerk, Porceleinen Eet- en Thee-serviesen: etc.
Voorts Rijtuigen, Paarden, Tuigen, Martevanen. etc., etc.
Op Zondag den 6 } dezer te bezigtigen. (397)
en Dingsdag » 8 }

Vendutie te Bandong.
Op Woensdag den 9 en Donderdag den 10 Februarij 1859,
zullen voor rekening van den boedel van wijlen G. H. REES, worden verkocht:
diverse keurige ***Meubilaire Goederen, Schilderijen, Gereedschappen, Verfwaren, Glaswerk, Porcelein en IJzerwerk:***
voorts
een ***Palanquin,*** eene geheel nieuwe ***Bendie, Paarden,*** waaronder een span uitmuntende en zeer schoone Makassaarsche ***Paarden,*** enz.
Alles daags te voren te bezigtigen. (383)

VENDUTIE
Op Donderdag, den 10 Februarij 1859,
Wegens vertrek voor het huis bewoond door den WelEdelen Heer
F. M. MISSELBLOM BEIJER,
op Goenoeng Sarie, het 2de huis van het Hoofd-Bureau der Militaire Administratie,
door
JOHN PRYCE & Co.,
Van een zoo goed als nieuwen inboedel, bestaande uit Mahoniehouten en andere Meubelen, Schilderijen, Lampen, IJzeren Bedden, enz. enz.
voorts:
EENE PIANINO van ERARD.
3 SPAN GOEDLOOPENDE PAARDEN,
EEN FRAAI RIJPAARD, enz. enz. (355)

Op de Vendutie
van Donderdag, den 10 Februarij 1859,
ten huize van den Heer
MISPELBLOM BEIJER,
zal nog verkocht worden, een zoo goed als nieuwe, ruime en gemakkelijke
REISWAGEN.
(402) JOHN PRYCE & Co.

Verkoop van een Schip.
Op een nader te bepalen dag, zal door de ondergeteekenden aan den meestbiedende op publieke VENDUTIE worden verkocht:



voor rekening van belanghebbenden, het gekoperde
NEDERLANDSCHE BARKSCHIP
AMBOINA,
groot 387 Lasten,
laatst gevoerd door kapt. **W. H. RUSMAN,** thans liggende ter reede **Batavia.**
Informatien te bekomen bij de de Heeren **[illegible] & VINJU**, en bij
556) JOHN PRYCE en Co.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

VENDREDI, 4 Février 1859.

Cinquième représentation du dixième mois de l'abonnement.

LE MOULIN DES TILLEULS.

Opera Comique en 1 acte, de M. *Aimé Maillart.*

EDGARD ET SA BONNE.

Vaudeville en 1 acte.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,

(382) VAN KINSBERGEN.

MAÇONNIEKE SOCIETEIT

Vergadering 3 Februarij 1859.

I. J. J. SNELLEBRAND.

(387) *Secretaris.*

Spaarbank.

Zitdagen 3 en 17 Februarij.

(336)

Mr. Périndorge,

CHIRURGIEN-DENTISTE.

Hôtel des Indes No. 19. (315)

GEZONDHEIDS ETABLISSEMENT

te **GADOK.**

De Ondergeteekende met primo Februarij dezes jaars, het Gezondheids Etablissement te Gadok gehuurd hebbende, beveelt zich in de gunst van het publiek aan, voor eene doeltreffende verpleeging van zieken en herstellenden zal de uiterste zorg worden gedragen, en niets worden gespaard tot veraangenaming van het verblijf aldaar. De goede naam die bedoelde inrigting vroeger heeft genoten, hoopt hij door het behoorlijk vertimmeren en vergrooten van het gebouw, het aanschaffen van meubelen, het aanleggen van wandelingen en eene uitmuntende tafel, zoo veel mogelijk te verhoogen.

(365) J. VAN DEN BOS.

TE KOOP.

Het Ned. gekoperd en kopervast Fregatschip

PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN,

gevoerd door **C. C. DE WIT,**

groot 630 gemeten Tonnen, met deszelfs complete inventaris thans liggende te Soerabaija.

Informatiën zijn te bekomen bij de Heeren **Dorrepaal & Co.** te *Samarang* en alhier bij Agenten

(348) HAAGER & SCHUURMAN.

TE KOOP

2 PIANINO'S

van Erard.

bij

(393) VAN OMMEREN RUED en Co.

TE HUUR

tegen 1 Maart, een aangenaam **woonhuis** met zes ruime kamers, stalling enz., gelegen op Batutoelies, zijnde inmiddels ook, tegen voordeelige voorwaarden,

uit de hand te koop

Te bevragen bij den heer

(389) H. M. VAN DORP.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD:

om dadelijk te aanvaarden,

Een **huis**, liefst in den omtrek van *Rijswijk* of *Koningsplein.* Adres.

(372) LANGE en Co.

TE HUUR

Te Malang. **Twee huizen** gelegen aan den grooten postweg.

Te bevragen aldaar bij

(363) C. S. R. WIJNMALEN.

Op zeer voordeelige voorwaarden,

uit de hand te Koop,

Een ruim **HUIS**, geschikt voor **Toko**, met **Pakhuis** en ruim **Kantoor, baren**, gelegen in de **Nieuwe Nieuwpoort Straat**;

2/3 van de Koopschat kunnen tegen zeer matige **renten** er op gevestigd blijven.

Te bevragen bij

(320) J. SPEET.

TE HUUR

EEN HUIS in de Beeren-drechtslaan.

Te bevragen bij

(340) Mr. H. KLEIN.

TE HUUR.

Twee gemeubileerde kamers,

in de *Secretarielaan.* (314)

A partir de ce jour, nous donnons notre PROCURATION GÉNÉRALE à *Mr. Jules Alexandre Cuny.*

L. PLATON ET Cie.

Batavia, 1er *Février* 1859. (368)

NOTICE.

The *first* Annual General Meeting of the British Residents in Batavia, prescribed by Act of Parliament, will be held at this Office on Wednesday next, the 9th instant, at 11 o'clock a. m.

ALEX. FRASER.

H. B. M. Consul.

British Consulate

BATAVIA, 1 *February* 1859. (379)

The Undersigned having been appointed **Translator** in the ***English, French, German*** and ***Dutch languages***, has returned to Batavia, and begs to recommend himself for translations. He will have his office in town afterwards, and begs that until then, translations may be sent to him at his house in *Beerendrechtslaan.*

370 C. J. BATTEN.

De Ondergeteekende, gedurende zijne afwezigheid benoemd tot **Translateur** voor de ***Engelsche, Fransche, Hoogduitsche*** en ***Nederduitsche talen***, is thans weder op Batavia, en beveelt zich beleefdelijk aan voor translaten. Tot dat hij in de stad zal kunnen bureau houden, verzoekt hij de stukken in de *Beerendrechtslaan* te mogen ontvangen.

(369) C. J. BATTEN.

Nederlandsch-Indische

ESCOMPTO-MAATSCHAPPIJ.

Namens het Algemeen Bestuur wordt aan belanghebbenden kennis gegeven, dat ter Algemeene Vergadering van Stemgeregtigde Deelhebbers, op heden:

a. de **Balans**, zoo als die ter visi heeft gelegen, is goedgekeurd en geaccordeerd, en het Dividend bepaald op 7½ per ct. of ƒ75. pr. aandeel, waarover dagelijks ten kantore der Maatschappij tegen Quitantie zal kunnen worden beschikt;

b. tot gedelegeerden zijn herkozen de Heeren **Jhr J. C. Reijnst** en **J. C. Tecnge**, en nieuw benoemd is de Heer **D. Tannatt Prijce;**

c. tot **Kommissaris** is benoemd de Heer **A. Fraser.**

Directeuren der Ned. Ind. Escompto Maatschappij.

TIEDEMAN EN VAN KERCHEM.

BATAVIA, 31 *Januarij* 1859. (385)

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . . . 1¼ 's jaars.

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . 1% "

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. 1% "

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1⅛ "

Op Gebouwen van Hout met Strappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½% "

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1% "

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*

C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*

(159) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java**, en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*

MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*

(160) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

ROYAL INSURANCE Comp.

of Liverpool.

De Ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort met op de voordeeligste voorwaarden, verzekeringen te sluiten tegen brandschade

op Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,

gelegen in de hoofdsteden of in de nabuurschap derzelven, alsook op **Woonhuizen, Thée-, Koffij-** en **Suiker-Etablissementen** op Java.

De premien van Assurantie zijn even billijk als die van andere Maatschappijen en in gevallen van verlies of schade door brand, worden de eischen met de uiterste naauwgezetheid en billijkheid vereffend.

(374) PITCAIRN, SYME EN Co.

De ondergeteekenden gaan steeds voort met de nieuwste en beste soorten van

STOOM-SUIKER-MACHINERIEN,

direct uit Engeland in te voeren,

En maken de FABRIKANTEN aandachtig op de billijke prijzen tegen welke zij bereid zijn, dezelven te leveren. Nadere bijzonderheden daaromtrent zullen op aanvraag worden medegedeeld.

Zij bieden ook te koop aan

een complete **Watermolen** van **24** met **48**, **IJzerwerk** voor een compleet Waterrad met verbindingstukken, geschikt voor een Suikermolen, diverse **Waarlooze Stukken** geschikt voor Watermolens van **Loumber, IJzeren Suikerpannen** van verschillende dimensiën, eenige **Perspompen** om het water tot op eene hoogte te doen rijzen, geschikt voor baden te maken, enz.

Ook wordt binnen kort van Engeland verwacht:

Een enkelde

CENTRIFIGAAL-MACHINE,

geschikt voor fabrieken alwaar reeds een stoomketel aanwezig is.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot

(374) PITCAIRN, SYME EN Co.

LIVERPOOL & LONDON INSURANCE Comp.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde Maatschappij, zijn bereid om polissen van assurantie op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op ***Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen, met het ameublement***, gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsook op ***Suiker-, Thée- en Koffij-Etablissementen op Java.***

(375) PITCAIRN, SYME & Co.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Zijn een zeer vermaard middel voor een zwak te nuwgestel en algemeen verval van krachten. H . . . . . D. G . . . . . op het eiland *Urk*, had een aanmerkelijk verval van krachten en een zeer zwak zenuwgestel veroorzaakt door hevige vochten. Hij beproefde velerlei geneesmiddelen, maar vond er geen baat bij. Eindelijk besloot hij tot de pillen van Holloway, welke spoedig eene goede uitwerking deden zien. Zijne sappen verbeterden, zijn hoofd werd weer helder, de maag versterkte zich, en vijf weken later was hij volkomen hersteld.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à ƒ 1.— ƒ 5.— ƒ 5.—

Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 5.— ƒ 5.—

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.

- " Poerworedjo " F. Neumann.
- " Djocjocarta " Buijn & Co.
- " Soeracarta " W. Veldman.
- " Salatiga " F. Kruthoffer.
- " Tagal " Wed. Dort.
- " Cheribon " W. Galistan.
- " Cheribon " M. Blok.
- " Samarang " H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (362)

Boekhandel Lange en Co.

VERZAMELING

van

WETTEN, BESLUITEN, BEPALINGEN, KENNISGEVINGEN, enz. welke **niet** in het Staatsblad van Ned. Indië zijn opgenomen, over de jaren 1808—1856,

door

Mr. L. J. A. TOLLENS.

Het voortdurend debiet van dit recueil in **twee boekdeelen** plus een zeer gewigtige voor het nutige dat er in gelegen is, dat deze verspreide bepalingen tot **twee boekdeelen** zijn te zamen gebragt.

Prijs in half Eng. band ƒ 25. — (371)

1859.

Nederlandsch-Indische

ZAK-ALMANAK

ad ƒ 2.—

Bij

(261) G. KOLFF & Co.

BOEKHANDEL LANGE & Co.

Eerstdaags zal algemeen worden verzonden:

PROSPECTUS MET LIJST VAN INTEEKENING en PROEFBLAD.

van eene

NEDERDUITSCHE VERTALING

van den

KORAN.

Met de meeste zorg bearbeid en hoofdzakelijk gevolgd naar de Fransche vertaling van KASMIRSKI, de Engelsche van SALE, de Hoogduitsche van ULLMANN en de Latijnsche van MARRACCI;

met bijvoeging van

aanteekeningen en Ophelderingen der voornaamste uitleggers en voorafgegaan,

van

Eene Levensschets van Mahomed,

door *Mr.* **L. J. A. Tollens,**

Adviserend Advocaat en Candidaat-Notaris te Batavia.

Het werk zal in één fraai gedrukt Boekdeel van p. m. 45 vellen druks in netten half Engelschen band worden afgeleverd.

Inteekeningsprijs te Batavia. *f* 15.—

Java en Buiten bezittingen *franco* p. post » 18.—

(384)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Eerste halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor **Batavia**........................ *f* 12,50.

» **Java**.............................. » 15,—.

» **de Buitenbezittingen**........ » 17,50.

» **Nederland**......................... » 22,50.

Brieven ***franco*** aan

den Administrateur,

(148) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te ***Samarang*** en **E. Fuhri & Co.** te ***Soerabaija,*** **Weijermans & Co.** te ***Pasaroean*** en **Blok & Buzette** te ***Cheribon.***

KANTOOR-AGENDA

1859.

in linnen; met memorandum prijs *f* 5,—

te bekomen bij H. M. VAN DORP te *Batavia.* (323

VERGULDE SUPPORTS,

voor Spiegels en Schilderijen,

Te bekomen bij

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 15 *Janurij* 1859. (324)

Per Mail Ontvangen:

AURORA, 1859.

Pracht-Jaarboekje met zes Staalgravures, het portrert van den ***Kroonprins*** en proza en poëzij, van Neêrland's Puikschrijvers, ad *f* 10,—.

Vergeet mij Niet, Muzen-Almanak met Portret en 6 Staalplaten.

Holland. Uitgegeven door Mr. *J. van Lennep.*

Te Batavia, bij

260) G. KOLFF EN Co.

Dr. VAN HOEVELL'S

Tijdschrift voor Nederlandsch Indië.

Nieuwe Inteekenaren voor den **Jaargang 1859** worden verzocht zich aan te melden bij de ondergeteekenden.

De abonnementsgelden ad *f* 30.— worden beleefdelijk ingewacht.

Bij vernieuwing vestigen de ondergeteekenden de aandacht op dit Tijdschrift, dat sedert een reeks van jaren met onvermoeiden ijver de **Staatkundigen** en **Wetenschappelijke** aangelegenheden van Nederlandsch Indie behandeld, en bij de nog aanhangige groote Indische vraagpunten in de toekomst immer belangwekkender belooft te worden.

De Correspondenten

(296) G. KOLFF EN Co.

Voor de **238ste Staats-Loterij,**

trekkende in Februarij en Maart 1859, zijn bij ons te bevragen:

Heele Loten ad *f* 100.—

Halve » » » 50,—

Vijfde » » » 20.—

Loten voor de thans trekkende 237sten Loterij zijn niet meer disponibel.

Te *Batavia* bij G. KOLFF EN Co.

» *Samarang* » DE GROOT, KOLFF EN Co.

(392)

Inteekenaren op:

De Indiër, 1859,

worden beleefd verzocht hunne abonnementsgelden ten bedrage van *f* 36.— te doen toekomen.

De **Indiër** deelt uitvoeriger dan eenig ander blad de verslagen en verhandelingen omtrent Indische aangelegenheden van de Staten Generaal mede.

Inteekeningen worden voortdurend aangenomen bij de Correspondenten

(297) G. KOLFF EN Co.

KONINKLIJK INSTITUUT voor Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indie, te Delft.

Onlangs zijn aan al de leden verzonden;

I. **Bijdragen.** Nieuwe Volgreeks No. 3 en 4.

II. **Mrt. Gebr. Vries.** Reize naar Japan in 1643.

Heeren leden, die op deze zending nog aanspraak maken, gelieven zich bij de ondergeteekenden aan te melden.

Achterstallige contributien van 1858 en vroeger worden vriendelijk ingewacht.

De jaarlijksche contributie bedraagt *f* 12.—

De Correspondenten,

G. KOLFF EN Co.

Batavia, Januarij 1859. (390)

Abat-Jours,

Lampen-Kappen, met prachtige **Lichtbloemen en figuren,** voorzien van toestel om bij alle lampen te gebruiken; in groote verscheidenheid steeds voor handen bij

(224) G. KOLFF & Co.

TAUCHNITZ EDITION.

Recent Publications.

Brock's Sketch of ***Havelock;*** **Gore,** Heckinton; **Kingsley,** Acton Locke and Hypatia; **Sewell's,** Ursula; **Johnson,** English Poets; Head of the family; Daisy Chain; **Macauley's** History 1—8; also

The BEST NOVELS of:

Ainsworth, Bulwer, Currer Bell, Charles Dickens (complete) **Douglas Jerrold, James Marryat, Thackeray,** etc.

All elegantly bound in black cloth gilded at *f* 2,30 each volume. Catalogue gratis.

BATAVIA: G. KOLFF EN Co.

(391)

Het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN

kapt. **E. LEWIS,**

vertrekt **Dingsdag** den **8 dezer,**

via ***Muntok*** en ***Riouw*** naar ***Singapore.***

De Directie,

(364) MACLAINE, WATSON EN Co.

Het **STOOMSCHIP BATAVIA,**

kapt. ***Neijts,***

vertrek den 6 Februarij 1859 naar **Pontianak** en **Sinkawang.**

Nadere informatiën bij W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 2 *Februarij* 1859. (395)

Het Stoomschip **Menado,**

Kapitein **Couteron,**

vertrekt 24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail naar Samarang, Soerabaija, Macassar, Timor en de Molukkos. (394)

Nadere informatien bij

W. CORES DE VRIES.

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het Ned. Fregat Schip

JASON,

kapitein **J. LOURENS.**

Het schip neemt hier zijne lading in, en zal in het laatst van Februarij de terugreis aanvaarden, is bijzonder ingerigt en uitgerust voor den overvoer van passagiers, en voert een geëxamineerd Doctor en melkgevende koe.

Nadere inlichtingen bij

(320) REIJNST EN VINJU.

Naar SOERABAIJA (direct) wordt

VRACHT EN PASSAGE

aangeboden per Ned. Schip

HOLLANDIA,

kapt. C. C. RINGE,

zullende zeer spoedig zeilen.

Adres bij

de Agenten.

(398.) DÜMMLER EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARANG EN SOERABAIJA.

met het Snelzeilend Ned. schip

ZEENIMPH,

kapt. J. W. J. WITSEN ELIAS,

om tegen den 15 den Februarij te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(345, HAAGER & SCHUURMAN.

VRACHT NAAR DECIMA, JAPAN

wordt aangeboden met het

Snelzeilend Brikschip

ZWALUW,

kapt. **P. BLOEM,**

om tegen medio Februarij van hier te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(347) HAAGER & SCHUURMAN.

VRACHT EN PASSAGE NAAR PADANG

met het Ned. Barkschip

KAREL AUGUST,

kapitein A. HUIZER,

om spoedig te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(346 HAAGER & SCHUURMAN.

BATAVIA

Men meldt ons van Buitenzorg, dd. 1 Februarij:

Van het land Jasinga, in de Assistent Residentie Buitenzorg, wordt ons medegedeeld, dat de inlander *Bapa Geroh*, den 28 Januarij jl., door middel van een val, aldaar een koningstijger heeft gevangen, die kort te voren twee buffels had afgemaakt en gedeeltelijk verslonden.

Uit het bij het plaatselijk bestuur aanbragte vel blijkt, dat het dier van den kop tot den staart eene lengte had van zes voeten.

Bagelen. Ten gevolge van hevige regens zijn, om streeks de helft van de maand Januarij, de rivieren Gebang, Kekonghawon, Bedongbener en andere, in de residentie Bagelen, buiten hare oevers getreden, waardoor overstroomingen hebben plaats gehad in de afdeelingen Keboemen en Ambal.

Volgens de ontvangen berigten heeft de groote weg bij P.enbon tot twee voet hoog onder water gestaan, doch daar het water door de vele duikers, di in dien weg gevonden worden, spoedig konde wegloopen, heeft de weg weinig schade geleden.

De karrenweg bij de fabriek Sembir daarentegen is, ter lengte van vijftig roeden, geheel onbruikbaar geworden.

Voorts zijn in de afdeeling Ambal onder water geraakt 3741½ bouws reeds beplante sawah en 319½ bouws indigovelden. Daar echter, bij het afzenden der berigten, het water nog niet afgeloopen was, kon de ondervondene schade nog niet met juistheid opgegeven worden.

De waterleiding uit de Bogowonto, welke Poerworedjo, de hoofdplaats van Bagelen, en een groot aantal sawahs in de districten Poerworedjo en Djenar van water voorziet, h eft mede door de in den laatsten tijd gevallene regens belangrijke beschadiging ondergaan.

Met de herstelling der ondervondene schade is onverwijld een begin gemaakt.

Bantam. Door de in de laatste dagen gevallene regens, is de rivier Tjioedjong zoodanig gezwollen dat, in het district Tjiroea's, nabij de dessa Patjakoei, de dijk is doorgebroken, waardoor een groot gedeelte van de reeds beplante padi-velden onder water is geraakt.

Nabij Onder-andir, waar het water vier-en-een halve voet hoog op den weg heeft gestaan, is de gemeenschap langs den grooten postweg gedurende eenige dagen voor rijtuigen gestremd geweest.

Wester-Afdeeling van Borneo. Sedert eenigen tijd is de Kajan, en meer bepaald Sedaga, de verzamelplaats geworden van sleeht volk der boven Kapoeas en Melawi. Te Sedaga houden zich de voortvlugtige pangerans *Anam* en *Moedah* op, die volgens berigten van handelaren pogingen zouden aanwenden, om zich eenen genoegzamen aanhang te bezorgen van Maleijers en Dajaks, ten einde Sintang aan te vallen. Dergelijke geruchten hebben echter reeds meermalen geloopen, zonder dat daarvan iets is gebeurd. Waarschijnlijk hebben lieden in de Kajan te huis behoorende twee moorden en eene poging daartoe gedaan, welke in den laatsten tijd zijn ontdekt. Het pogen der beide pangerans, om zich een aanhang te verwerven leidt tot woelingen, welke nadeelig werken op de rust, waaraan de bevolking, die daartoe oorspronkelijk zoo weinig neiging gevoelt, groote behoefte heeft.

Den 2den Januarij 1859 werd te Sintang, gedurende den nacht, eene poging ontdekt tot het uitbreken van vijf gevangenen, die onder verdenking van moord en roof preventief gearresteerd waren. Een gelukte het te ontsnappen, doch de vier overigen moesten in hunne gevangenis, wegens aanhoudend en gevaarlijk verzet, worden doodgeschoten.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 2 Februarij 1859, No. 10.

Den 5den Januarij hebben eenige nachtelijke stroopers zich verzameld en verontrusten den Chineschen kamp te Sintang, aan de overzijde der Melawi gelegen en losten daarop eenige schoten. Zij namen echter spoedig de vlugt.

Allerlei geruchten liepen over verontrusting der kruisbooten op de Melawi en van al wat tot het Europeesch gezag in betrekking stond.

Gedurende de twee laatste jaren mogt de bevolking van de residentie ter Westkust van Borneo zich verheugen in goede oogsten, terwijl zij bevrijd bleef van epidemische ziekten en onheilen van anderen aard. Met den voorspoed schijnt echter bij sommige Dajaksche stammen de nauwelijks onderdrukte moordzucht (dorst naar roem volgens hunne opvatting) weder te zijn opgewekt, waarvan in de jongste tijden een paar voorbeelden zijn bekend geworden in de boven Melahoei en in een der zijtakken van de Kapoeas, Soengi Spouw.

Billiton. Door de aanhoudende regens, ook in het begin der maand December ll., is slechts de helft der gekapte ladangs kunnen gebrand en dus beplant worden, hetgeen slecht vooruitzigt voor den rijstoogst geeft.

Het beplante gedeelte staat echter gunstig.

In alle mijnen werd gewerkt en in zeer velen is gedurende December gesmolten.

Celebes. De kwade droes, welke tot dusverre op Celebes onbekend was, is thans sedert deze Westmousson te Macasser en heeft reeds vele paarden het leven gekost.

Amboina. Het weder is in de maand December, even als in November, drukkend heet geweest, doch heeft tot dusverre nog geen nadeeligen invloed op den gezondheidstoestand uitgeoefend.

In de verschillende negorijen was men bezig met den pluk der nagelen; de oogst zal niet veelbeduidend zijn.

Met de aanplantingen van cacao, zoowel in particuliere tuinen als in de verschillende negorijen onder Amboina en Hila, wordt steeds met ijver voortgegaan, zijnde in alles thans p. m. 80,000 boomen, zoo in oude als nieuwe tuinen, aanwezig.

Banda. De sedert de maand Augustus geheerscht hebbende hitte is gedurende November veel verminderd, en van tijd tot tijd afgewisseld door wind en regen.

De stand der cultures is gunstig, en belooft ook voor 1859 een ruimen oogst.

Ternate. Den 21sten December a. p. werden van de negorij Laloda alhier, in deerniswaardigen toestand, aangebragt 8 inlandsche christenen van het eiland Siaauw, welke op eene omgekeerde praauw aldaar waren aangedreven.

Deze lieden waren, volgens hunne verklaring, 34 dagen te voren, met eene lading olie en klappers in eene kleine paduakang naar Menado vertrokken, na eerst verscheiden negorijen van Tagoelanda bezocht te hebben.

Kort na hun vertrek van daar, werden zij door hevig stormweder overvallen, gepaard met eene hooge zee, die hun vaartuig deed omslaan.

Met moeite en levensgevaar hebben zij zich op eene sampang, die mede omgekeerd rond dreef, weten te redden, waarmede zij, na vier dagen van onuitsprekelijk lijden, nabij de kampong Poeroe, onder Laloda, waren aangedreven.

Van de zich het eerst voordoende gelegenheid zou worden gebruik gemaakt, om die lieden naar hunne woonplaats te doen terugkeeren.

Het weder was gedurende bijna de geheele maand December storm- en regenachtig. De branding liep somtijds zoo hoog, dat zij tot op d n weg sloeg en aldaar en aan de zeewering beduidende schade toebragt.

De berg van Ternate wierp ook gedurende die maand aanhoudend zware rookkolommen uit.

Den 4den, 6den, en 9den December hadden er van tijd tot tijd ligte schokken en aardbeving plaats; den 15den des middags werd eene zware en circa 1½ minuut aanhoudende aardschudding waargenomen, vergezeld van onderaardsche geluiden, die voor zware schade en eene uitbarsting van den berg deden vreezen.

Behalve het omvallen van een ouden muur in den Chineschen kamp vielen geene ongelukken voor.

Den 14den en 24sten hadden weder ligte aardbevingen plaats.

Het schip *Esther Helena*, den 26den te Ternate binnengekomen, rapporteerde, den 13den te voren, des namiddags ten 4 uren 26 minuten, circa 25 mijlen benoorden Halmaheira, eene zeebeving te hebben waargenomen. Ook door Z. M. stoomschip *Suriname* is, den 13den ten 4 uren, omstreeks 9 mijl bewesten Ternate, hetzelfde verschijnsel waargenomen, en wel in zoo hevige mate, dat de vuurplaten opsprongen. Het stoomschip *Padang* bevond zich toen in de nabijheid. In de door de eilanden Halmaheira, Hirie, Ternate, Maitara en Tidore gevormde baai is evenwel niets van eene zeebeving bespeurd. (*Jav. Cour.*)

Soerabaija, 22 Januarij. Dezer dagen is een flankeur van het 14de Bataillon (een Franschman van geboorte) bij den Heer S. gekomen en bood ZEd. een fraai hondje, dat hij bij zich droeg, ten geschenke aan, medezeggende: ik ga op expéditie naar Boni en kan het niet nemen." De Heer S., gevoelig voor die attentie, voorzag hem van wijn, bier, brandewijn en brood, dat deze met gretigheid aannam, ZEd. herhaalde malen zijne innige dankbaarheid betuigende.

De Heer S., gelukkig met dit hondje en vooral met het denkbeeld een soldaat goed voorzien te hebben, gaf het beest aan zijne kinderen, die het na twee dagen reeds vermisten en het den derden dag in handen zagen van een korporaal der sapeurs, die, na ondervraagd te zijn, bewees, dat het hondje reeds gedurende een jaar zijn eigendom was en bedoelde flankeur over een anders eigendom beschikt had.

— In den namiddag van den 15den Dec., 's middags te 4 uren, werden de inwoners van *Ternate* eensklaps door eene sterke aardbeving verschrikt, zooals zij reeds in langen tijd niet meer hadden gevoeld.

De aardschuddingen hadden gelukkig eene horizontale beweging van het Z. naar het N., welke ruim twee minuten aanhielden.

De hechtste steenen- en houten huizen werden als kaartpapier door elkander geschud, terwijl alles een vreeselijk geraas maakte. — Ongelukken zijn er niet te betreuren geweest; een klein kind, dat zich digt onder een muur in den chineschen kamp bevond, had bijna den dood onder het afvallende puin gevonden, zoo het nog niet gelukkig door den vader bij tijds weggetrokken ware geworden.

Te gelijk had er zulk eene zware zeebeving plaats, dat men, op Z. M. stoomschip *Suriname*, dat dien zelfden morgen, te gelijk met een stoomboot van den heer Cores de Vries, naar Kema was vertrokken, de schokken zoodanig waarnam, dat men in de vooronderstelling verkeerde, dat Ternate in puin zoude liggen, hetwelk ook zeker het geval ware geweest, zoo men in plaats van horizontale, verticale schokken hadde gehad.

De krater van den berg heeft, in die maand, ongewoon gerookt.

Over het algemeen heeft men in deze streken veel zwaar weder gehad, zoodat eenige schoeners en podawakkas zijn terug geslagen, en ter naauwernood de haven van Ternate zijn binnengeloopen.

Soerabaija, 26 Januarij. Als een vervolg op ons vorig berigt van *Palembang*, haasten wij ons, onzen lezers het volgende aldaar gebeurde mede te deelen,

In den morgen van den 10den dezer omstreeks zes ureu, werd het eerste vuur voor Djatti geopend en nam dus de belegering een aanvang. Het achtpondsgeschut, dat van Palembang naar boven werd gezondenen en waartegen men gehoopt had, dat de borstwering niet bestand zijn zoude, moet even als de vroegere stukken niet aan de verwachting hebben beantwoord. De Doesson moet vreeselijk versterkt zijn; zelfs moet, de laatste uitgang zijn digtgesloten, zoodat de insurgenten zelfs met ladders moeten uit- en inklimmen.

Te vergeefs is er dan ook beproefd, dezelve stormenderhand in te nemen; ofschoon de onzen wederom de borstwering beklommen hadden, moesten zij toch weder wijken, zoodat men des avonds, omstreeks half zeven uren, zich dan ook genoodzaakt zag, onverrigter zake terug te trekken, na plus minus 20 gekwesten te hebben bekomen; onder de gekwesten zijn Majoor van den Berg, Kapitein Horrman, Luitenant de Greijs, de Luitenand der artillerie Gilj van Pittius, benevens twee onderadjudanten, dienstdoende Officieren. Over twee dagen was men voornemens, den aanval te hervatten.

De Kapitein Schultz moet het geluk gehad hebben, den vijand nog al afbreuk te doen, met het veroveren van een transport levensmiddelen benevens eene hoeveelheid patjols.

Soer. Ct.

Pasoeroean, 26 Januarij. — Gedurende het onweder, dat op Zaturdag, den 22sten dezer, des namiddags omstreeks 3 uren, zich boven deze plaats ontlastte, is de bliksem in eene visschers-praauw geslagen, welke op de binnen reede alhier voor anker lag en waarin zich, met den joeragan Pa Sarimah en zijn zoon, in het geheel zestien personen bevonden. Op het oogenblik, dat de bliksemstraal zich langs den mast van dat vaartuig eenen weg baande en dien gedeeltelijk aan splinters sloeg, vielen alle opvarenden van schrik en ontzetting ter neder en bleven gedurende een half uur bewustloos liggen. — Toen het weder bedaarde en zij langzamerhand tot zich zelven kwamen, deed de joeragan de vreeselijke ontdekking, dat zijn zoon, een pas gehuwd jongeling van achttien jarigen ouderdom, doodelijk getroffen was, terwijl er nog twee andere zijner medgezellen voor dood gehouden werden, die echter door de aangewende hulp spoedig weder bijkwamen. Naar het stads-verband alhier gebragt zijnde, bevond men dat hunne ligchamen op verscheidene plaatsen verzengd waren. Met twijfelt aan hun behoud.

Daags te voeren is, op de hoogte van Kebon Agoong, 2 palen afstand van de stad, een landman, in de sawas werkzaam zijnde, door den bliksem getroffen en van het leven beroofd.

— Den 24sten dezer heeft eene windhoos, des middags om 4 uren, nabij *Pasoeroean* in het district *Craton*, omvergeworpen 14 inlandsche woningen, 3 dito keukens, 4 dito stallen en 1 langgar; beschadigd 6 dito woningen en 10 galerijen van inlandsche woningen. Vele pannen der daken van de gebouwen bij de Fabriek Djacatra Oost zijn weggeslingerd en verscheiden boomen ontworteld.

(*Pas. N. en Adv. bl.*)

NEDERLAND.

De *Courier de la Meuse* van 4 dezer behelst over de *Mortara-kwestie* het volgende, dat wij, op goede gronden, zeer *naauwkeurig* achten:

"Verscheidene dagbladen hebben berigt, dat de nederlandsche gezant te Rome van ons cabinet in last gekregen had, om eenige stappen bij de pauselijke regering ten voordeele van den jeugdigen Mortara te doen. Het feit is in zoo verre waar, dat de nederlandsche gezant in last heeft aan genoemd gouvernement te verzoeken, de noodige maatregelen te willen nemen, om zoodanige gevallen in het vervolg te voorkomen.

Uit geloofwaardige bron, ontvingen wij volledige berigten omtrent de stappen, door vreemde mogendheden in deze aangelegenheid gedaan. Namelijk: twee diplomaten hebben aan het vaticaan hunne warme belangstelling in het lot van den jongen Mortara te kennen gegeven, in bewoordingen, die evenwel aan geen diplomatisch vraagstuk, of aan eene afkeuring van het gehouden gedrag der pauselijke regering hunnerzijds zouden kunnen doen denken. De eerste dezer diplomaten is de fransche, de tweede de nederlandsche gezant.

De heer de Gramont heeft, toen de Mortara-kwestie ontstond, mondelinge ophelderingen aan den cardinaal, secretaris van staat, gevraagd, nopens de beginselen en de wetgeving bij de handelingen van het hof van Rome gevolgd, en is over dit onderhoud geheel voldaan geweest. Hij heeft zich vervolgens persoonlijk overtuigd, dat het kind goed behandeld werd.

Hiertoe heeft zich in deze zaak de handeling van Frankrijk bepaald. Bevreemdend zijn dus de dreigende zinspelingen van het liberalismus op de fransche bajonetten en het fransche zwaard, dat men zoo gaarne tegen den paus zou zien ontblooten. Maar ik herhaal, dat van de zijde van het fransche gouvernement noch opvorderingen noch afkeuring zijn uitgegaan; geen enkele nota is ter zake van het kind van Bologna tusschen de beide kanselarijen gewisseld.

De minister der Nederlanden, graaf du Chastel, heeft de romeinsche regering dringend verzocht zorg te dragen, dat soortgelijke gevallen als dat van Mortara niet meer konden geschieden. Het romeinsch bewind heeft den graaf verzekerd, dat de wetten nopens de Israelieten, ter verhoeding van clandestinen doop, streng zouden gehandhaafd worden; er zijn diensvolgens bevelen gegeven, dat al de christen-dienstboden, die in joodsche gezinnen dienen, zullen worden opgezocht en van hunne meesters gescheiden.

— Voor de arrondissements-regtbank te Amsterdam (2e. kamer) werd de zaak bepleit van de HH. Willink en H. A. Insinger, eischers, tegen de HH. Paul van Vlissingen en Dudok van Heel, als besturende vennooten der commanditaire vennootschap, gen. de koninklijke fabriek van stoom- en andere werktuigen te Amsterdam, als 1ste gedaagden, en de HH. commissarissen dier vennootschap, tweede gedaagden. Voor de eersten trad op mr. M. J. S. 's Jacob en voor de gedaagden mr. J. W. Tydeman.

De hier behandelde regtszaak is van het grootste gewigt, èn omdat het bestaan dier belangrijke inrigting er door in de waagschaal gesteld wordt èn om de regtskwestie, die hier ter sprake komt. Door de meerderheid der commanditaire vennooten is nam. besloten 1. om het sociaal kapitaal aanmerkelijk te vergrooten; 2. om daartoe uit te geven nieuwe actien op naam en in blanco; 3. om de inteekening daarvoor, des noods voor het publiek, open te stellen. De eischers, die tot de minderheid behoorden, beweren nu, dat dit besluit, hetwelk intusschen reeds ten uitvoer is gelegd, nul en van onwaarde is, daar het niet met algemeene toestemming genomen is. Behalve andere kwestien zal dus door den regter moeten beslist worden de vraag: of in eene commanditaire sociteit tot vergrooting van het commanditaire kapitaal, tot het uitgeven van nieuwe aandeelen aan toonder, tot het vermeerderen van het getal van vennooten, noodig is de algemeene toestemming van al de aandeelhouders.

In deze zaak werd door de advocaten van partijen gerepliceerd en gedupliceerd. Wij meenen nog te moeten doen uitkomen, dat er door de gedaagden *drie* exceptionele middelen van verdediging zijn aangevoerd, die, benevens de kwestie, boven gemeld, door den regter zullen beoordeeld worden, en dat gisteren, namens de eischers, uitdrukkelijk verklaard is, dat zij met dit proces den ondergang der fabriek niet bedoelen. De uitspraak is bepaald op 30 Dec.

BELGIE.

De handel te Antwerpen heft luide klagten aan over achteruitgang en schrijft dit vooral toe aan de zware kosten, waardoor de scheepvaart aldaar gedrukt wordt. De belgische regering heeft, ten einde nopens dit punt ingelicht te worden, aan iemand opgedragen, om in de belgische, nederlandsche en andere havens onderzoek te doen, onder welke geldelijke bezwaren de scheepvaart aldaar gebukt gaat. Van dit onderzoek is nu het resultaat bekend geworden en in den *Moniteur* van 26 Nov. opgenomen. Daaruit blijkt, dat een schip van 743 ton aan loods- en andere gelden 4672 fr. 35 c. betalen moet, waarvan het tonnengeld niet voor iedere reis, maar eens in het jaar wordt gevorderd, terwijl hetzelfde schip, om in en uit de haven van Rotterdam te komen, voor soortgelijke uitgaven 6443 fr. 99 c. moet opbrengen. Daarentegen zijn de onkosten van lossen, overladen, expeditieloon, opslaan in entrepôt, magasijnhuur enz., volgens de opgaven, te Rotterdam, ten gevolge der plaatselijke gestelheid, minder hoog dan te Antwerpen, daar zij, bij voorbeeld, voor eene partij van 1398 ongelooide huiden, wegende 38,032 kilogrammen, en naar Keulen bestemd, te Antwerpen 167 fr. 78 c. en te Rotterdam 92 fr. 65 c. bedragen.

ENGELAND.

Lord Stanley, de secretaris van staat voor Indië, heeft dezer dagen eene deputatie ontvangen van de zoogenaamde Anti-Opium Vereeniging, welke eene petitie tegen de cultuur van opium in Indië en tegen den doorvoer er van over Britsch-Indisch gebied aan den minister overhandigde. Nadat lord Stanley de deputatie voor hare bemoeijingen had dank gezegd, verklaarde hij, dat deze aangelegenheid, in een staatkundig opzigt, met velerlei bezwaren gepaard ging. Hij ontkende de schadelijke werking van het gebruik van opium op de gezondheid niet, doch sterke dranken, voegde hij er bij, zijn eveneens schadelijk, en toch zoude geene engelsche regering tegen het fabriceren er van optreden; zij zoude, op zijn strengst genomen, gelijk thans het geval is, den invoer er van door hooge regten bezwaren. Evenmin kon hij ooit het verbod der opium-cultuur in Indië aanbevelen; beter zoude het, volgens zijn gevoelen, zijn, den uitvoer door hooge uitvoerregten te bezwaren en de productie-zelve aan een accijns te onderwerpen. Voor den oogenblik kon hij echter op het een noch het ander eenig uitzigt geven. Door den opium-handel geheel vrij te stellen, zoude men het kwaad waarschijnlijk verergeren en de indische inkomsten benadeelen. Hij verklaarde zich echter bereid ééne zaak te beloven, dat namelijk de engelsche oorlogschepen geen instructiën zouden ontvangen, om engelsche smokkelaars te ondersteunen, zoodat deze dus voortaan hun bedrijf voor eigen risico zouden moeten uitoefenen. De petitionarissen hadden, naar het gevoelen van lord Stanley, een verkeerd begrip van de inzigten der chinesche regering betreffende den opium-handel. Voor zoover hem bekend was, werd toch in alle steden van China openlijk opium verkocht, en het moet der chinesche regering dus zoo veel ernst niet zijn met hare protesten, daar zij zelve dien verkoop toelaat.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 Dec. De commissie, belast met het onderzoek van de kwestie der immigratie van vrije negers in de fransche kolonien, heeft onderscheidene zittingen gehouden, zonder dat de leden het evenwel in zienswijze of gevoelens eens konden worden, ten aanzien van een voorstel aan het fransch gouvernement, tot afschaffing der tot nu toe gevolgde wijze van aanwerving. Onderscheidene leden stelden daarbij op den voorgrond het gebrek aan arbeiders in de fransche kolonien, de noodzakelijkheid van in de behoeften der kolonien te voorzien en de naar hun oordeel onoverkomelijke bezwaren van andere stelsels. Die leden beweerden, dat zoo de koelies, — vooronderstelд dat Engeland zich niet langs alle mogelijke wegen tegen hunne aanwerving door Frankrijk verzet, — al naar het eiland Bourbon willen vertrekken, zij toch zeker zullen weigeren naar de Antilles scheep te gaan, als zijnde die overtogt veel langer van duur. Dezelfde leden beweerden ook, dat indien het in de fransche kolonien ontbreekt aan arbeiders voor den landbouw, dit ook gedeeltelijk is te wijten aan de kolonisten, daar deze, niet genoeg op de toekomst lettende, bij voorkeur slechts mannelijke arbeiders aanvragen, terwijl deze, na verloop van zekeren tijd, toch evenmin bruikbaar zijn, als die regimenten, die niet van tijd tot tijd door nieuwe manschappen worden aangevuld, wanneer door ontslag, desertie, ziekte of overlijden, het personeel is verminderd. Eenige leden der commissie hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat om aan al deze bezwaren te gemoet te komen, er in de eerste plaats niet met overhaasting moet worden te werk gegaan, terwijl zij tevens de aanwerving van koelies voor de fransche kolonien, bij wijze van proefneming, aanbevelen. Zij stellen daarbij voor, dat het gouvernement in onderhandeling zal treden met de belanghebbende mogendheden, ten einde op de kust van Afrika met de aanwerving van vrije negers geregeld te kunnen voortgaan. Zij wenschten tevens die operatien zoodanig geregeld te zien, dat de mannelijke arbeiders een genoegzaam aantal vrouwen kunnen medebrengen, waardoor zij niet alleen aan de fransche kolonien meer gehecht zouden worden, maar waardoor aldaar ook eene negerbevolking van landbouwers zou ontstaan, die de kolonien in de toekomst tegen het gebrek van werklieden zou waarborgen.

DUITSCHLAND.

In Oostenrijk is het zegel op de dagbladen, zoowel buiten als binnenlandsche, tot op de helft van het tegenwoordig bedrag verminderd. Met uitzondering van zulke binnenlandsche bladen, die uitsluitend aan een of ander vak van wetenschap of kunst gewijd zijn, blijven echter voortaan alle bladen aan het zegel onderworpen.

— Er zijn te Weenen thans veel zieken. De typhus maakt dagelijks een aantal slagtoffers, vooral in de kazernen. Volgens eene opgave van de geneesheeren, zijn, sedert het verschijnen der epidemie, in dit jaar reeds 5000 personen door die vreeselijke ziekte aangetast.

— Dezer dagen hebben alle oostenrijksche staats-ambtenaren eene verklaring moeten onderteekenen, dat zij geene leden zijn van een buiten- of binnenlandsch geheim genootschap, of dat zij, in geval zij daartoe behooren, onverwijld hun lidmaatschap zouden opzeggen en wijders, dat zij in het vervolg nimmer tot eenig dergelijk genootschap zouden toetreden.

— Bij de oostenrijksche marine heerscht, volgens bijzondere berigten uit Triest, de grootste bedrijvigheid, niet alleen op de scheepstimmerwerven, maar tevens tot vermeerdering der equipage, die dag en nacht in de dienst geoefend wordt.

— Volgens eene correspondentie uit Milaan, verkeert de handelstand aldaar op dit oogenblik in eene ware geldkrisis, doordien er zoo weinig nieuwe munt circuleert, dat deze teregt kan gezegd worden, aldaar slechts in naam te bestaan. Dagelijks worden er wissels, op de meest solide huizen getrokken, geprotesteerd, alleen omdat er een volslagen gebrek heerscht aan specie tegen den wettigen koers; want zelfs de oude Zwanzigers worden niet meer in ontvangst aangenomen, dan wanneer zij van een bepaalden datum zijn, die als eene uitzondering geldt, omdat het gehalte der op dat tijdstip geslagen stukken de waarde, voor welke zij gangbaar zijn, overtreft. Reeds den 1sten November zijn alle Zwanzigers, behalve die van den hier bedoelden datum, buiten koers gesteld, terwijl men ze zelfs met een verlies van 3 pCt. toen nergens meer kon inwisselen. Dit gaf vooreerst eene niet geringe verwarring op de bankiers-kantoren, waar men, ten gevolge van dien maatregel, genoodzaakt was, de Zwanzigers, die bij duizenden in de geldkisten lagen opgestapeld, één voor een door de handen te laten gaan, om de gangbaar geblevene er uit te zoeken. Hierbij kwam nog, dat de halve Zwanzigers toen juist in zeer groote hoeveelheid aanwezig waren, en dat men die stukken, omdat men ze in het buitenland niet kan kwijt raken, au hoe langer zoo meer ziet ophoopen. Nu ging men wel voort met deze laatste in den handel, even als vroeger, in ontvangst te nemen; maar ongelukkig doet zich daartoe thans een beletsel op bij de spaarkas, die, au zij, om hare kapitalen te plaatsen, zich ook ophoudt met het disconteren van wissels, alle onderdeelen van Zwanzigers weigert aan te nemen, zoodat deze tegenwoordig nog slechts tegen 50 pCt. in circulatie kunnen blijven. Tot overmaat van ongeluk is er, van den 1sten tot den 16den November, zeer veel oude specie ingekomen, die op de kantoren, waar men nog weinig op zulk eene ongunstige wending verdacht was, ook nog is aangenomen en opzettelijk in bewaring verd gehouden, om de termijnen, die den 15den vervallen waren, er mede uit te betalen. Geen wonder dus, dat de ontdekking van den waren staat van zaken op de beurs een panischen schrik heeft te weeg gebragt; doch tevens blijkt het maar al te duidelijk, dat de oogen te laat zijn opengegaan, terwijl het protesteren van wissels aan de orde van den dag is; want ofschoon menigeen viermaal meer in kas heeft, dan het gezamenlijk bedrag der op hem getrokken wissels, zoo heeft zijne specie toch nog geen wettigen koers. Het zal zeker nog verscheidene dagen moeten aanhouden, voordat er uit Beijeren en Wurtemberg nieuwe munt wordt aangebragt, en dit is thans het eenig uitzigt op verbetering, want uit Weenen kan er slechts papier komen, dat zelfs op de kantoren van belasting niet in betaling wordt aangenomen.

— Naar het voorbeeld van de israëlitische gemeenten in Engeland en Frankrijk, hebben zich nu ook de pruissische israëlitische gemeenten vereenigd, om de tusschenkomst onzer regering in de zaak van Mortara in te roepen. Zoo men wel onderrigt is, hebben ruim 300 israëlitische gemeenten in Pruissen een adres aan den prins-regent gerigt, waarin o. a. op de beslissing van pruissische geregtshoven, speciaal op een vonnis van het hoog geregtshof van 29 Oct. 1846, in een soortgelijk geval gewezen wordt.

ITALIE.

Uit Napels worden eenige bijzonderheden medegedeeld over de wijze, waarop de politie aldaar georganiseerd is, die in last heeft voor de veiligheid der stad te waken. Onlangs werd, tegen het vallen van den avond, een ingezetene aldaar aangehouden door twee mannen in groote mantels gehuld, die met een dolk in de hand hem dwongen hun zijn horologie en eenig geld over te geven. Het bureau van policie bevond zich in de nabijheid, en onverwijld begaf de beroofde burger zich derwaarts, om zijne klagt in te dienen. De commissaris van policie liet dadelijk eenige zijner agenten komen, om dezen over het gebeurde te onderhouden en hoe verbaasd stond de bestolene, onder de politiedienaren zijne twee aanvallers, nu zonder mantels, te herkennen. Zij werden onderzocht en de geroofde voorwerpen nog bij hen gevonden. — Bij deze gelegenheid kan hier zijne plaats vinden het berigt, dat de koning bevolen heeft, dat de waarde der onlangs in de kerken gestolen voorwerpen zal worden ingehouden van de bezoldiging der politie-agenten. Deze nieuwe verklaring van de verantwoordelijkheid der politie heeft reeds goede uitkomsten geleverd, want het hoofd eener bende is op heeterdaad betrapt en in hechtenis genomen. Voortreffelijke maatregel! Laat de politie de gestolen goederen betalen, en de dieven zullen verdwijnen.

— Men schrijft ons uit Napels, dd. 25 Nov., dat de Vesuvius, die sedert ruim een jaar altijd min of meer uit een zijner kraters lava wierp, sedert een paar dagen in volle werking was en gedurende den nacht een prachtig schouwspel opleverde.

— Naar men zegt, is de heer Mortara, van Bologna, voornemens zich naar Frankrijk te begeven, en bevindt hij zich op zijne reis derwaarts reeds te Florence. Hij wordt vergezeld van zeven zijner kinderen.

SPANJE.

Madrid, 5 December. In de troonrede, waarmede de koningin den 1sten dezer de Cortes-zitting opende, geeft Isabella hare tevredenheid en zelfvoldoening te kennen over het onthaal, dat zij bij haar bezoek in de provinciën haars rijks mogt deelachtig worden. Aan haren gezant te Rome heeft zij instructiën gegeven, om de tusschen Spanje en den Heiligen Stoel hangende kwestiën tot oplossing te brengen. De betrekkingen van Spanje met de andere mogendheden zijn vriendschappelijk en opregt. De koningin hoopt op eene bevredigende oplossing der moeijelijkheden met Mexico; hare regering heeft echter maatregelen genomen, om, in het tegenovergestelde geval, eene krachtige voldoening te eischen. Marocco heeft schadevergoeding toegestaan voor het spaansche schip, dat de zeeroovers van het Riff geplunderd hebben. De koningin voedt de hoop, dat het maroccaansche bewind in het vervolg de herhaling van de aanvallen voorkome, waaraan de stammen op de kust zich schuldig maken. De expeditie tegen Cochin China is in overeenstemming met Frankrijk ondernomen. De koningin beschouwt den inwendigen toestand des lands als gunstig. Hare regering zal wetsontwerpen indienen, met betrekking tot de organisatie der gemeentebesturen en der provinciale staten, tot de drukpers en den afkoop der tienden, en tot den aanleg van middelen van gemeenschap (spoorwegen) bevorderlijk zijn, die 's lands rijkdom tot ontwikkeling brengen.

— Daar de admiraal Quesada twee chefs bij het spaansche departement van marine benoemd had, zonder daarover alvorens met den ministerraad te hebben geraadpleegd, heeft O'Donnell zijne demissie gegeven, die echter door de koningin is geweigerd. Daarentegen, is het verzoek, om demissie van Quesada aangenomen. De generaal Macrohon, kapitein generaal van Madrid, is tot minister van marine benoemd.

PORTUGAL.

Volgens berigten uit Lissabon, heeft de aardbeving, die zich in Portugal heeft doen gevoelen, minder ongelukken veroorzaakt, dan men, hare hevigheid en algemeenheid in aanmerking nemende, reden had te vreezen. De eerste schok, dien men te Lissabon gevoelde, duurde eene halve minuut en deed alle huizen schudden. Die schok schijnt de hevigste geweest te zijn, die zich aldaar heeft geopenbaard, sedert de noodlottige aardbeving van 1755. Een groot aantal schoorsteenen en muren zijn omvergeworpen, maar geen enkel gebouw is vernield. Het verlies van slechts één menschenleven heeft men te Lissabon te betreuren en wel als gevolg van den schrik. Te St. Ubes hebben de meeste rampen plaats gehad; daar toch zijn een groot aantal huizen ingestort, waaronder vele personen bedolven werden. Nadere bijzonderheden waren uit die stad, bij het vertrek der mail uit Lissabon, nog niet bekend.

De teregtstelling van den Graaf de Montalembert.

Daar ik het buitengewoon geluk gehad heb (zoo schrijft de parijsche correspondent van den *Daily News*) een toegangs-billet te bekomen voor de teregtstelling van den graaf de *Montalembert*, ben ik in staat, U daaromtrent eenige mededeelingen te doen, ofschoon ze den naam van een verslag niet zullen verdienen. De beste verslaggever der zittingen van het Parlement zoude slechts een flaauw denkbeeld kunnen wedergeven van twee der voortreffelijkste pleidooijen, die ooit uitgesproken geworden zijn, indien hij niet bij magte ware aanteekeningen te houden. Het gebruik van pen of potlood was bij deze gelegenheid aan ieder verboden, behalve aan de betrokken regters en advocaten. Ik heb al de uitstekende advocaten van onzen tijd in Engeland gehoord, en ik geloof niet door de exaltatie van het oogenblik te worden beheerscht, wanneer ik beweer, dat geen hunner, in den hoogsten stijl van welsprekendheid, *Berryer* of *Dufaure*, zelfs in de verte gelijk komen kan. *Berryer*, vol vuur en geestdrift, en toch gedurende een rede van drie uren de regtspunten der zaak geen oogenblik uit het oog verliezende, leverde een zoo bewonderenswaardig schouwspel op, als ik immer zag. *Dufaure*, alleen als regtsgeleerde beschouwd, is waarschijnlijk de beste regtsgeleerde van de fransche balie; maar hij is veel meer dan dat. Hij munt bijzonder uit door strenge redenering en kernachtige uitdrukking; bij de welsprekendheid zijner taal heeft hij een aangename en waardige voordragt, en schittert van geest. Het is voor wie hem hoort niet mogelijk te betwijfelen, wat geheel zijn loopbaan, zijn vrienden en vijanden (als hij die heeft) van hem getuigen — dat hij een regschapen man is.

De zesde kamer der regtbank van correctionele zaken, waarvoor de *Montalembert* teregtstond, wordt gehouden in een zaal, welke hoogstens twee honderd personen bevatten kan. De *Montalembert* zelf ontving tien toegangsbilletten ter zijner beschikking, aan twintig leden van de balie, door het lot gekozen, waren plaatsen verleend, en onder het gehoor waren vele personen aanwezig, die niet bekend staan als ijveraars voor de tegenwoordige dynastie.

De waarheid is, dat het ijzeren despotismus der fransche staatsinrigting alsnog eenigzins getemperd wordt door de kracht der overlevering, en door een flaauw streven, om althans eenige vormen dier vrijheid in acht te nemen, welke in het wezen der zaak geheel vernietigd is.

Tegen twaalf uren trad de graaf *de Montalembert* de zaal binnen, begeleid door den Hertog *de Broglie* en den heer *Odillon Barrot*. Hij plaatste zich in de voorste bank der balie, tusschen zijn advocaat, den heer *Berryer*, en den heer *Dufaure*, verdediger van den heer *Douniol*, den *gérant* van den *Correspondant*. De heer *Douniol* zat vlak achter hem.

Elke plaats was bezet, en de kleine ruimte aan het einde der zaal, die men had afgescheiden voor het publiek, was volgepropt met welgekleede lieden, waarvan er welligt vijf of zes waren toegelaten geworden zonder billetten, om met eenigen schijn van waarheid te kunnen volhouden, dat de zitting openbaar was. Als regters zaten de heeren *Berthelin*, president, *Laisvaux* en *Benoit*, en een regter-plaatsvervanger, de heer *Glandaz*. Op de banken zag men een aantal regters van verschillende hoven en regtbanken; zeven of acht leden van het *corps diplomatique*, en weinige dames, onder welke laatste men opmerkte de gravin *de Montalembert* en haar dochters, en mevrouw *Berryer*.

De president *Berthelin* begon de zitting door het publiek te waarschuwen, dat geen teekens van goedkeuring veroorloofd zouden zijn — een waarschuwing, die zonder gevolg bleef. Hij rigtte daarop het woord tot den beklaagde *Douniol*, die in antwoord op de hem gedane vragen slechts zeide, dat hij was de verantwoordelijke uitgever van den *Correspondant*; dat het aangevallen artikel geplaatst geworden was tijdens zijn afwezigheid, daar hij een onbeperkt vertrouwen stelde in de personen, die in zijn plaats het toezigt hadden over zijn journaal; en dat hij verder niets aan te merken had.

De heer *de Montalembert* antwoordde op de gewoonlijk voorafgaande vragen, dat zijn naam was *Charles* (bij welken hij nog den engelschen voornaam *Forbes* draagt); dat hij bereikt had den ouderdom van 48 jaren; dat hij was oud-pair van Frankrijk, lid van de Fransche Akademie, en geboren te Parijs. Op al de verder tot hem gerigte vragen antwoordde hij met groote opregtheid en een volmaakt *sang-froid*, zonder een oogenblik terug te deinzen voor de verantwoordelijkheid van alles, wat hij in zijn artikel gezegd had, maar ook zonder ooit in gebreke te blijven van iedere bedekte aantijging van den president in het ware licht te stellen. Hij erkende een bewonderaar te zijn van Engelands tegenwoordige staatsinrigting en te betreuren, dat Frankrijk geen dergelijke meer bezat; maar hij ontkende, dat hij de politieke instellingen van dit land zoude hebben *aangevallen* in een bij de wet verboden zin. Hij erkende dat hij, sprekende van zijn blijdschap over een tijdelijke ontsnapping in Engeland uit een *verpeste en bedorven atmosfeer*, bedoeld had de verpeste atmosfeer in Frankrijk; maar hij ontkende ten stelligste, daarmede te hebben willen zeggen, dat hij en zijn partij alleen eerlijke lieden waren, en dat de acht millioen Franschen, die voor den keizer gestemd hadden, lafaards zouden zijn. Toen men hem vroeg, of hij het niet voor een beleediging zoude houden, indien hij in een gezelschap iemand toevoegde „dat hun denkbeelden van geluk en eer geheel verschillend waren", zeide hij: „ja, indien ik dat iemand in 't aangezigt toevoegde; maar wanneer ik dat zeg van een klasse van personen, waarvan ik geen bepaalde aanwijzing doe, dan ga ik de grenzen der voegzaamheid niet te buiten." Hij ontkende, dat hetgeen hij gezegd had omtrent „een *Antichambre*-regering" bij een eerlijke uitlegging konde worden toegepast op den keizer. Hij had in 't algemeen geduid op vleijers en sycophanten, waarvan er nu evenveel waren als in vroeger tijd. Hij had bijzonder gedoeld op die vleijers, welke de getrouwe knechten geweest zijn van iedere dynastie. Wat aanging zijn beweren, dat de drukpers *gemuilband* was, dit was slechts de opgave van een onloochenbaar feit. Er waren niet slechts wettelijke waarschuwingen, maar het was bekend, dat de parijsche dagbladen eerst twee dagen geleden een geheel onwettigen last hadden ontvangen, om zich van de behandeling van zekere onderwerpen te onthouden.

De procureur des keizers, de heer *Cordouen*, nam daarop zijn *requisitoir*, voorafgegaan door een uiterst zwakke rede. Waarschijnlijk inziende, dat hij de aanklagt zeer moeijelijk kon volhouden met het oog op de afzonderlijk geïncrimineerde passages in het artikel van den *Correspondant*, beriep hij zich voornamelijk op de algemeene strekking van dat stuk als een geheel beschouwd. Hij beschuldigde *de Montalembert* van Engeland geprezen te hebben met het bepaalde doel om Frankrijk, bij wijze van tegenstelling, te beschimpen. Engelschen, zoo sprak hij, hebben hun deugden en gebreken, maar één goede hoedanigheid hebben zij onbetwistbaar: zij spreken altijd goed van hun vaderland. Geen Engelschman zoude in staat geweest zijn zulk een tegenstelling te schetsen tot beschimping van zijn vaderland, als de heer *de Montalembert* had gedaan. Hij haalde eenige gemeenplaatsen op over het verval der parlementaire staatsvormen in Frankrijk, over de onbegrensde populariteit van den keizer, en de noodzakelijkheid eener krachtige regering. Engeland, zeide hij, kon de vrijheid verdragen, omdat zijn dynastie bijna 200 jaren oud was; die van Frankrijk eerst 60 jaren. Geen nog jeugdige dynastie was ooit zoo vrijzinnig, zoo gematigd, zoo toegevend geweest als die van Napoleon III. Hij beriep zich op wetten tegen de drukpers van William III, die volgens hem in Engeland van kracht waren gebleven tot 1771, en die veel gestrenger zouden geweest zijn, dan eenige thans in Frankrijk bestaande wet. Het uit dit gedeelte zijner rede noodwendig voortvloeijende gevolg was, dat Frankrijk nog ruim 150 jaar zoude moeten wachten, eer het voor vrije instellingen geschikt zoude geworden zijn. Frankrijk had wel geen parlementaire, maar representatieve instellingen, die een staatkundige vrijheid waarborgden. Hij besloot met den heer *de Montalembert* aan te vallen als een man, die de gevoelens van een Franschman verloren had, en eindigde met de driemaal herhaalde woorden: „Gij hebt Frankrijk geworpen onder de voeten van Engeland, gij hebt het in het aangezigt geslagen, ja, geslagen in het aangezigt — gij hebt Frankrijk op een onwaardige wijze wijze geslagen in het aangezigt."

Zoover gaat het berigt uit den *Daily-news*; het thans volgend verslag der rede van den heer *Berryer* is getrokken uit den *Times*.

Hoe krachtigen indruk ook de vrijmoedige en welsprekende taal van den graaf de Montalembert op deze regtbank zoude gemaakt hebben, en ofschoon niemand, Mijne heeren! U zoo goed zoude kunnen aantoonen, dat hij zichzelven steeds in meening gelijk gebleven is, hebben wij hem echter niet willen vergunnen, die taak op zich te nemen, omdat hij niet van zichzelven spreken konde op de wijze, waarop van hem behoort gesproken te worden. Aan ons is het dien pligt te vervullen; aan ons, wier staatkundig leven met het zijne verbonden was; aan ons, die niet altijd met hem overeenstemden omtrent de aan te wenden middelen of maatregelen, maar die met fierheid mogen verklaren, dat wij onder alle omstandigheden en bij elke gelegenheid, evenzeer als hij, de grondbeginselen hebben getracht te handhaven van orde en vrijheid, wier welsprekende verdediger hij steeds geweest is. Ja, in tijden van schrik en beroering streden wij naast elkander. Wij hadden één streven — om de maatschappij te redden, maar ook om de vrijheid te redden, en met dezelfde stijfheid kom ik thans tot u, om te wederleggen een onregtvaardige, ongegronde,

onvoorzigtige en ontijdige, bijna had ik gezegd ligtvaardige, beschuldiging. Het zal mij een ligte taak zijn. Mijne heeren! U den weg te wijzen tot de vervulling van Uw pligt; ik zal trachten den mijnen te doen. Wij hebben niet te vreezen, dat bij deze vervolging — de eerste, zeide men u, welke plaats heeft onder het keizerrijk— eenige overweging van welken aard ook u zoude kunnen overhalen, om de heiligheid en onafhankelijkheid, de majesteit des regts te vergeten, dat aan u is toevertrouwd.

Het geschrift van den heer de Montalembert ,,een debat over Indië in het Engelsch Parlement" is in zijn geheel het onderwerp dezer vervolging. Voorzeker, wanneer men een werk zóó uitgebreid en van zóó ernstigen aard beoordeelen wil, mag men niet blijven stilstaan bij een afzonderlijk woord of een uit zijn verband gerukten volzin, die verkeerd kan worden uitgelegd, vervalscht, misvormd of overdreven—men moet het werk nemen in zijn geheel. Om zulk een werk te beoordeelen is het niet genoegzaam, zich te plaatsen op het standpunt der vervolging; gij moet den man zelven, zijn beginselen, zijn leven ter toetse brengen. Dat leven is betrokken geweest in iedere worsteling der laatste dertig jaren; dat leven staat open voor ieders blik. Hij was nog jong, toen Frankrijk bevrijd werd van het lijden en de rampen, die de drie opéénvolgende tyranniën van de Conventie, het Directoire en het keizerrijk hadden te weeg gebragt, en tot rust kwam onder een constitutioneel koningschap — een regering vrij en krachtig. 't Was in dat tijdperk van beweging en ontwikkeling, dat de heer de Montalembert kwam tot vastheid van overtuiging en geweten. Telg van een edel en christelijk geslacht, gevoelde hij zich reeds in zijn jeugd geroepen, om te strijden voor de instellingen, de beginselen en vrijheden, waarvoor Frankrijk zooveel geleden en opgeofferd had; en spoedig verklaarde hij zich, onder de inspiratie dier edele gevoelens, de verdediger en de vriend der godsdienstige en staatkundige vrijheden van zijn vaderland. Men heeft gezocht naar tegenstrijdigheden, in wat hij gesproken en geschreven heeft. Ook ik, Mijne heeren! herinner mij zijn verleden; — 't was een edel schouwspel in 1830, die jonge man van even twintig jaren, staande in het midden van de kamer der Pairs, tot regtvaardiging zijner poging, om een *school der vrijheid* op te rigten te Parijs. Dat is geen herinnering, die voorbij gaat; allen waren diep getroffen, toen zij dien jongen man, van een oud vrijzinnig en katholiek geslacht, in het openbaar hoorden afleggen deze geloofsbelijdenis: ,,Geloof is niet dood in ieders hart; aan het geloof gaf ik vroeg *mijn* hart en *mijn* leven — het leven van een man. Het is weinig heden, maar dat weinige, verbonden aan een groote en heilige zaak, kan met die zaak grooter worden. Wanneer een man zijn toekomst aan zulk een zaak heeft toegewijd, dan heb ik altijd geloofd, en geloof ik nog, dat hij aan geen harer gevolgen, aan geen harer gevaren mag trachten te ontsnappen"—wie durft zeggen, dat hij sinds dien tijd zijn woord verbroken heeft? Zeventien jaar later (de regter zoude wel ondankbaar zijn, die het vergat) verdedigde hij in de nationale vergadering het beginsel der regterlijke onafzetbaarheid. En in 1855 was hij het, die met zooveel energie de vrijheid der drukpers verdedigde, op een tijdstip, toen men gestrenge maatregelen tegen haar eischte, nadat een groote misdaad was gepleegd.

(Wordt vervolgd).

Ingezonden stukken.

De zaak van den kapitein der infanterie L. F. J. Timmermans.

Met bevreemding las ik, in het *Bataviaasch Handelsblad* van 22 dezer, No. 7, en in den *Java-Bode* van 23sten dezer, No. 8, onder de nieuwsberigten, de aldaar gedane mededeeling van de op 21sten dezer door het Hoog-Militair-Geregtshof van Nederlandsch-Indië in revisie afgedane zaak van den kapitein der infanterie *L. F. J. Timmermans.*

Die mededeeling toch is in vele opzigten onjuist en tast bovendien een hoofd-officier op grove wijze aan in eer en goeden naam.

Door mijne betrekking van griffier bij het Hoog-Militair-Geregtshof, ben ik ongetwijfeld het best in staat, bekend te zijn met de ware toedragt der zaak en den geheelen loop van het proces, en ik acht het pligtmatig, die kennis te bezigen, om den ongunstigen indruk, dien de verkeerde voorstelling in de beide couranten, zoo ten aanzien van den gewezen commandant der timorsche expeditie, als ten aanzien van de regtspraak der hoogste militaire vierschaar, bij menigeen heeft opgewekt, weg te nemen.

Daartoe strekke het volgende.

De kapitein der infanterie *L. F. J. Timmermans* had in 1857 de timorsche expeditie medegemaakt, doch bevond zich niet onder hen, die wegens hun gehouden gedrag eene onderscheiding ontvingen.

Toch vermeende hij aanspraak te kunnen maken op het ridderkruis der militaire Willemsorde, en hij rigtte zich met eene réclame dienaangaande, ingevolge de betrekkelijke bepalingen, tot de bevoegde militaire autoriteit.

De commandant van het indisch leger hoorde op deze réclame den kolonel, commandant der 3de militaire afdeeling, gewezen commandant der timorsche expeditie, die, bij een geheim schrijven, mededeelde, dat de kapitein *Timmermans* niet alleen wegens zijn gehouden gedrag op Timor geene onderscheiding had verdiend, maar dat hij zich aldaar zelfs aan *lafhartigheid* had schuldig gemaakt.

Gewezen op de gevolgen, die deze beschuldiging hebben kon, hield de gewezen commandant der expeditie haar ook bij een volgend schrijven vol.

De kapitein *Timmermans* werd daarop verwezen naar een krijgsraad te Weltevreden, als beschuldigd, dat hij, bij den vijandelijken aanval der Lidakkers, in den namiddag van den 22sten September 1857, ,,met een onbeschrijfelijke vaart," op den loop was gegaan, en zich daardoor lafhartig aan alle gevaar had ontrokken.

Dus niet ter zake van *oneerbiedigheid,* zooals de *Java-Bode* vermeld.

Het geregtelijk onderzoek gaf den auditeur-militair aanleiding, om aan den krijgsraad eene voordragt te doen tot niet schuldigverklaring en vrijspraak van den beklaagde.

De krijgsraad besliste, bij een, op 17 December gewezen, zeer gemotiveerd vonnis, overeenkomstig deze voordragt.

In de motieven wordt in het breede alles medegedeeld, wat op den 22sten September bij den aanval der Lidakkers had plaats gehad en daaruit ten slotte de, voor den kapitein *Timmermans* hoogst eervolle, gevolgtrekking gemaakt:

,,dat de beklaagde, — wel verre van zich op den bedoelden ,,namiddag, lafhartig door eene overijlde vlugt aan alle gevaar ,,onttrokken te hebben, — bij den bedoelden aanval en schermut-,,seling niet alleen geen oogenblik zijn pligt als officier verzaakt ,,heeft, maar — wat meer is, door zijne bedaardheid en onver-,,schrokkenheid moet geacht worden, er het meest (met den lui-,,tenant *van Casteren*) toe bijgedragen te hebben, dat de aanval ,,en daarop gevolgde schermutseling *niet* de nederlaag onzer troe-,,pen hebben ten gevolge gehad."

Verder bevat het vonnis nog eene wederlegging der redenen, welke den gewezen commandant der timorsche expeditie hadden geleid tot de meening, dat de kapitein *Timmermans* zich lafhartig had gedragen.

De hardste uitdrukking, die daarbij wordt gebezigd, is, dat de door hem, in zijne missive aan den commandant van het leger uitéengezette feiten niet met de waarheid overeenkomen; maar, dat de beschuldiging was *valsch en uitgezocht, om de eer van den kapitein Timmermans te bezwalken,* zooals in de beide couranten wordt medegedeeld, daarvan geen enkel woord, integendeel, de lezing van het vonnis geeft veeleer de overtuiging, dat de gewezen commandant der timorsche expeditie, bij zijne beschuldiging *te goeder trouw* in de beoordeeling van het gedrag van den kapitein *Timmermans* heeft gedwaald.

Daar noch de advocaat-fiscaal, noch het Hoog-Militair-geregtshof termen aanwezig vonden tot provocatie in het belang der wet of in het belang der Hooge overheid, werd de zaak verder bij het Hoog-Militair-geregtshof, ingevolge de wet, in revisie afgedaan.

Van appel door den advocaat-fiscaal, zooals de ,,*Java-Bode*" mededeelt, was dus volstrekt geen sprake.

De behandeling in revisie is hoogst eenvoudig.

De zaak wordt dan afgedaan op de consideratien en advies van den advocaat-fiskaal; er is noch requisitoir, noch conclusie, en de beslissing bestaat in eene korte, aan den voet van het vonnis geschrevene dispositie, die den naam van arrest draagt, omdat door haar het vonnis kracht van gewijsde zaak bekomt, en waarbij de hoogste regter, zonder in eenig onderzoek te treden omtrent de juistheid van de door den eersten regter gebezigde motieven, de uitspraak van den krijgsraad bekrachtigt of, in de gevallen, waarin de bepalingen zulks zonder appèl toelaten, verbetert.

In de zaak van den kapitein *Timmermans* luidde die, op den 21sten dezer genomen, dispositie woordelijk als volgt:

,,Het Hoog-Militair-Geregtshof van Nederlandsch Indië,

,,Gezien hebbende het vorenstaand vonnis, waarbij *Lambertus Franciscus Johannes Timmermans,* dienende als kapitein bij het 7de bataillon infanterie, in garnizoen te Weltevreden, is niet schuldig verklaard aan de hem, bij de missive van den gewezen commandant der timorsche en lidaksche expeditie, dd. 16 Junij jl. La C. geheim, te laste gelegde feiten en mitsdien vrijgesproken van de tegen hem, ter zake der bedoelde feiten, te laste gelegde beschuldiging van lafhartigheid voor den vijand, met last, dat de beklaagde zal worden ontheven uit het arrest, hetwelk hem is opgelegd, en met bepaling, dat de kosten, welke het gevolg van dit proces zijn geweest, zullen komen ten laste van den staat.

,,Nog gezien hebbende de stukken van den processe;

,,Gehoord hebbende den advocaat-fiskaal voor de land- en zeemagt in zijne schriftelijke consideratien en advies;

,,Regtdoende,

,,In naam en van wege den Koning!

,,Confirmeert het voorschreven vonnis, om naar zijnen inhoud behoorlijk ter executie te worden gelegd.

,,Aldus" enz.

Het zoogenaamde arrest behelst dus de verklaring, waarvan in de beide couranten melding wordt gemaakt, niet, en kon die ook, bij opvolging der procesorde, wel nimmer bevatten.

Even onjuist is de mededeeling, dat het arrest door het Hof, in tegenwoordigheid van eene talrijke schare, werd uitgesproken, want alleen van de sententien, dat zijn, de in appel door het Hof genomene eindbeslissingen, geschiedt de uitspraak in het openbaar, bij monde van den griffier. Van uitspraak van een arrest kan alleen sprake zijn in den vollen krijgsraad, wanneer het vonnis met de daaronder gestelde dispositie, in tegenwoordigheid van den beklaagde, wordt uitgesproken, gelijk zulks ook in de zaak van den kapitein *Timmerman* op den 22sten dezer heeft plaats gehad.

Het bovenstaande zij voldoende, om de ware toedragt der in de beide couranten zoo onjuist voorgestelde zaak te doen kennen.

T. H. DER KINDEREN.

Batavia, 28sten Januarij 1859.

Plaatsgebrek heeft ons verhinderd, bovenstaand stuk reeds in ons vorig nommer op te nemen. Het doet ons regt veel genoegen, dat de geachte inzender ons in de gelegenheid stelt, onze min naauwkeurige opgave daardoor te verbeteren. Wij hadden die opgave van een persoon, dien wij volkomen op de hoogte der zaak achtten, ontvangen.

Den geëerden inzender zij echter beleefd opgemerkt, dat wij, in ons artikel, zooveel mogelijk, de handelwijze van den chef der expeditie hebben zoeken te verdedigen en allen schijn van kwade trouw hebben tegengesproken.

Wij hebben, wat meer is, ons artikel alleen geplaatst, om eenigzins als palliatief tegen dat van het Bat. Handelsblad te dienen.

Redactie.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM		NAAR
Januarij	24	Engelsch	West	W. H. Hawkino	Singapore	19	Januarij	Londen.
〃	26	〃	Land o' Cakes	John Bell	Hongkong	15	〃	Sydney.
〃	—	Amerikaansch	Sarah H. Snow	W. S. Higgins	Canton	15	〃	New-York.
〃	29	〃	Brothers	H. C. Combo	Batavia	27	〃	〃
〃	—	Engelsch	Pomona	Berijen	Whampoa	16	〃	Londen.
〃	—	〃	Maori	Petherbridge	Singapore	25	〃	〃
〃	30	〃	Inconstant	Willerton	Singapore	27	〃	Triest.
〃	28	Spaansch	Magarita		Manila	16	〃	Cadix.

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Januarij	29	Nederlandsch	schip	Twee Gezusters	P. Keuzekamp	Cheribon	20 Jan.	B. Kopersmit & Co.
〃	—	Ned. Ind.	bark	Banka	Said Arsegaf	Banka	26 〃	B. J. Jacobs.
〃	—	〃	schoener	Chieftain	J. C. Kruimel	Billiton	27 〃	Reijnst & Vinju.
〃	—	Pruisch	schip	Martin Fredrich		Melbourne		B. Kopersmit & Co.
〃	30	Ned. Ind.	〃	Foolkool Hair	Said Machsun	Padang	25 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	—	〃	〃	Johannes Anthonius	F. Metz	Djambie		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	—	Zweedsch	bark	Prinsessan Louisa	C. Jansson	Algoabaai	29 Dec.	J. Cezard & Co.
〃	31	Engelsch	〃	Carolina Elisabeth	W. Pascar	Port-Philip	11 〃	Hunter, Houghton & Co.
Februarij	1	Nederlandsch	brik	Anna	H. Harmsen	Soerabaija		J. Cezard & Co.
〃	—	Ned. Ind.	stooms	Batavia	C. C. L. Neijts	Padang	29 Jan.	W. Cores de Vries.
〃	2	〃	〃	Menado	A. Couteron	Soerabaija		

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij	29	Hanover	schip	Kroonprins Ernst August	C. Meijer	Nederland
〃	30	Z. M.	stooms.	Ardjoeno	Kapt. Luit. t/z. van Hasselt	Koerst. N. O.
〃	—	Ned. Indisch	brik	Vernon	C. M. van Nooijen	Soerabaija en Koetei
〃	—	〃	bark	Fathool Mobark	Kassan	Samarang
〃	—	〃	〃	Ming Goan	Lim Yoehok	Rembang
〃	—	Zweedsch	brik	Diadem	A. E. Hansson	Nederland
〃	—	Nederlandsch	bark	Haamstede	H. H. de Boer	Indramaijo
〃	—	〃	〃	Eduard Marie	Remmers	Samarang
〃	—	〃	〃	Odilia Magaretha	Hazelhoff	Nederland
Februarij	1	〃	schoener	Helmers	A. Messen	Bangkok
〃	—	〃	bark	Constantia	J. D. van Mennoti	Ned. via Indramaijo en Samarang
〃	2	Engelsch	brik	J. G. Ross	R. Ballard	Cocos Eilanden
〃	—	Nederlandsch	〃	Diana	Masdorp	Soerabaija
〃	—	〃	〃	Christiaan Louis	de Vos	

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer		
〃	〃	Zeenimph*	J. W. J. W. Elias	Samarang en Soerabaija	Haager & Schuurman.
〃	〃	Admiraal Piet Hein*	L. Hazewinkel		〃
〃	〃	Lewe van Nijenstein	Borchers		〃
〃	schip	Nederland*	P. Hoekstra		〃
〃	〃	Jupiter	P. Burggraaf		〃
〃	brik	Karel August	A. Huizer		〃
〃	schip	Hebe	A. H. Kiehl		〃
〃	bark	Constance	Kimmerer		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Canton	H. J. Tweehuys		
〃	〃	Metalen Kruis	J. P. Zuurdeeg		〃
〃	〃	Almelo	R. P. Tjebbes		〃
〃	brik	Joan Jacob	Wilpherst		〃
〃	bark	Amboina	W. H. Husman		
〃	4 mast	schoener Argo*	van Tentem	Exp. Boni	Reijnst & Vinju.
〃	schip	Jason	J. Lourens		〃
〃	〃	Triton*	Adriaans		〃
〃	bark	Twee Anthony's*	van Rijn van Alkemade		〃
〃	〃	Derkin. Titia*	P. Esink		〃
〃	schip	Hollandia*	C. C. Ruige		Dümmler & Co.
〃	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		〃
〃	schip	Zeelandia*	W. Blaakhert		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		〃
〃	〃	Twee Cornelissen	J. C. Krije	Cheribon en Samarang	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Président Plate*	J. C. Hartsen		〃
〃	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		〃
〃	〃	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert		〃
〃	〃	Henriette*	J. M. van der Veer		〃
〃	〃	Almonde	Surie		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Admiraal de Winter*	Jansen		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	schip	Oldenbarneveld*	F. N. Hoek		〃
〃	〃	Burgemeester Hoffman	N. A. Dijkema		〃
〃	bark	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		〃
〃	〃	Eensgezindheid*	B. G. Flik		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Willem de Clercq*	P. Ouwehand	Soerabaija	〃
〃	〃	Schoonderloo	D. Kruijt	Soerabaija	〃
〃	〃	Vier Gebroeders*	C. J. Bunk		〃
〃	〃	Koning Willem II	G. van Eijk Menkimen		〃
〃	schip	Biesbosch*	J. H. Mugge		〃
〃	〃	Agneta*	R. Grivel qq	Samarang en Soerabaija	〃
〃	〃	Twee Gezusters	P. Keuzekamp	Nederland	〃
〃	brik	Willem Eggerts*	Faber		〃
〃	bark	Fortuna*	de Ligny		de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	〃	Thetis	J. Visser	Japan	〃
〃	〃	Patriarch Samhire	G. C. Lion	Samarang en Soerabaija	〃
〃	schip	Broederstrouw	Botgans	〃 〃	〃
〃	bark	Ferdinand en Louis	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
〃	〃	Java's Welvaren*	Doornbos		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
〃	〃	Doggersbank	Wens	Pecalongan	
〃	brik	Anna	H. Harmsen		
〃	bark	Capella	Landweer		〃
〃	schip	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Golf van Perzie	E. Moormann & Co.
Nederl. Ind.	〃	Faidool Mobark*	Hemza	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Foolkool Hair*		Soerabaija	〃
〃	brik	Fathul Seroen*	Sech Alie Bagoi	Soerabaija	B. J. Jacobs.
〃	〃	Atiatool Rachman*	Sech Oemar Bafadal	Soerabaija	〃
〃	bark	Banka*	Said Assegaf	Samarang	〃
〃	〃	Generaal Michiels*	D. de Wilde	Japan	Hager & Schuurman.
〃	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem	Japan	〃
〃	〃	Jeannette Maria*	J. G. Dannekes		T. Crone.
〃	bark	Marianne Antoinetta*	J. Winter		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Java*	J. Worthington		Schimmelpenninck & Co.
Engelsch	schip	Empress*	Malone		Hunter, Houghton & Co.
〃	bark	Caroline Elizabeth*	Pascod		〃
〃	〃	Ravensworth*	Applety		Maclaine, Watson & Co.
〃	brik	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	〃
〃	〃	Silven Cloud*	T. Challis	Samarang	Tolson, Hunt & Co.
〃	bark	Isle O. May*	Burgess	Singapore	Borneo Company Limited.
〃	〃	Augusta Max*	Banks	Australie	Adam & Co.
〃	brik	Collingwood*	W. Spence	Singapore	Martin, Dyce & Co.
〃	schip	Generaal Wyndham*	Wilson		Wilson & Co.
〃	bark	Fleda*	Saunders		〃
Fransch	〃	Albert Cezard*	Le Bozec	Frankrijk	J. Cezard & Co.
〃	〃	Vizir*	Lhotellier	Bordeaux	E. Moormann & Co.
〃	schip	Benjamin*	Durouxguithen	Havre	Dümmler & Co
Amerikaansch	〃	Robert Patten*	Donnell		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Time*	Homer		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Oriental*	Whipple	Boston	〃
Hamburg	bark	La Rochelle*	Meijer		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	brik	Gustav*	Nielsen		〃
〃	schip	Neumuhlen*	Heuer		〃
〃	〃	Podesta*	Angelbeck		〃
〃	bark	Siwa*	Brorsen		〃
〃	〃	Catharina*	Hansen	Nederland	〃
〃	〃	Helene*	Range	Sydney	C. Bahre & G. Kinder.
Deensch	〃	Nordskod*	H. Hansen	Nederland	〃
Bremer	brik	Ocean*	Petrelmann		〃
Zweedsch	bark	Fanny*	Wulffe		J. Cezard & Co.
〃	〃	Mary*	Silversparre		〃
〃	〃	Princessan Louisa	D. Jansson		〃
〃	brik	Auguste en Helene*	Von Lütche		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Sydpolen*	Södenberg		〃
〃	schip	Oscar I*	Blomquist		Pitcairn, Syme & Co.
〃	〃	Gerda*	Jansson		Paine, Stricker & Co.
Oldenburgsch	bark	Sewa*	Hopker		Busing, Schröder & Co.

Aangekomen Schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	20	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
〃	—	〃	〃	Little Tot	Katjoong	〃
〃	—	Ned.	bark	Pantalon	Bruijnsels	Batavia
〃	—	〃	〃	Ida Elisabeth	H. Kramer	〃
〃	—	N. I.	stooms.	Menado	A. Couteron	Makasser
〃	21	Ned.	bark	Drie Gezusters	G. C. Fischer	〃

Vertrokken Schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	19	Ned.	bark	Noord Braband	H. K. Bok	Boni
〃	—	Deens.	〃	Hindostan	H. Bendixen.	Nederland
〃	—	Ned.	〃	Cheribon	W. J. Coers	Boni
〃	20	〃	〃	Willem III	van der Burg	〃
〃	—	〃	〃	Landbouw	Kleijnenberg	〃
〃	—	〃	〃	Ferdinandina Emma	R. A. Tange	〃
〃	—	〃	〃	Ternate	T. Cars	〃
〃	—	N. I.	〃	Columbus Almansoor	Said Sahil	Grissee
〃	—	〃	〃	Gouverneur Schaap	Mohamat	Bima
〃	22	Ned.	〃	Tagal	J. F. H. Gobel	Boni

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch......	bark	Stad Schiedam	T. Wulp		Fraser, Eaton, & Co.
〃	〃	Bellatrix	van der Wijk		〃
〃	〃	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		〃
〃	〃	Drie Vrienden	L. P. Anderson		〃
〃	〃	Landbouw	Kleijnenberg	Exp. Boni	〃
〃	〃	Jacob	Borger		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	Pantalon	Bruijnsels.	Amsterdam	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Wildeman	Driest	Holland.	〃
〃	〃	Jan Schouten	Coeningh Meijer		〃
〃	〃	Prins Frederik der Nederlanden	de Wit		〃
〃	〃	Zaanstroom	Schaap		〃
〃	〃	O. I. Packet	Postma		〃
〃	brik	Henriette	Robinson	Batavia	〃
〃	bark	Jhr. van der Wall van Puttershoek	Lammers	Amsterdam	〃
〃	〃	Everdina Elisabeth	Tonjes		Ruyl, Cramer & Co.
〃	〃	Laurens Koster	Koenen		〃
〃	〃	Koerier	Rotgans		〃
〃	〃	Kinderdijk	Zwanenburg		〃
〃	〃	Rhijnvis Feth	Lammerts	Nederland.	〃
〃	〃	Eersteling	Mann		J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Ary Scheffer	Kunst		〃
〃	〃	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Pictura	Vogel		〃
〃	schip	Baltimore	Brakke		〃
〃	bark	Louise	P. Buijs Jr.	Nederland.	〃
〃	〃	Ida Elisabeth	Kramer	China.	〃
〃	〃	Koophandel	De Vries qq.		〃
〃	〃	Johannes Albertus	J. C. Londt		B. J. van Eck & Co.
〃	〃	Stad Nijmegen	H. P. Cruijs		〃
〃	〃	Bezoekie	van Bueren	Rotterdam.	Anemaet & Co.
Nederl. Indie....	〃	Wilhelmina Cox	Deibel		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	Macassar	Smith		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Ambon	Hugenholtz		〃
〃	〃	Samarang Packet	Scheel	Batavia	Hill, Broekman & Co.
〃	bark	Scotch Lassie	McKenzie	Moluccos.	〃
Engelsch..........	brik	Princess	G. Sargent		Mc. Milan, Marten & Co.
〃	bark	Sophia Fraser	Wilson	China.	Hill, Broekman & Co.
〃	〃	Archilles	Hart		Major, Matson & Co.
Hamburgsch......	〃	Manila	Behrens	Cork	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	schip	Adolph	Kross	〃	〃
Zweedsch	〃	Prins Oscar	Oberg	Stockholm	Fraser, Eaton & Co.
〃	〃	L. A. Bang	Mork	〃	〃

Vertrokken Schepen van *Indramaijoe.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	19	N. I.	bark	Lachmadie	Said Alhabsie	Cheribon
〃	—	Ned.	〃	Almelo	R. P. Tjebbes.	Batavia

Aangekomen Schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	17	N. I.	bark	Marzoek	Said Alhabsie	Batavia
〃	18	〃	〃	Pasekan	Tan Sianking	〃
〃	20	〃	〃	Anis Balgair	Sech Soenkar	〃
〃	—	〃	stooms.	Palembang	Roseboom	〃

Vertrokken Schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	17	N. I.	bark	Marzoek	Said Alhabsie	Banjermass.
〃	19	Ned.	〃	Twee Gezusters	Keuzenkamp	Batavia
〃	20	N. I.	〃	Ardjoeno	Rapp	Samarang
〃	—	〃	stooms.	Palembang	Roseboom	Batavia

Aangekomen Schepen te *Pekalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	17	N. I.	bark	Fathool Wahap	Sech Smeer	Samarang

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	22	N. I.	bark	Fathool Wahap	Sech Smeer	Batavia

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	18	Ned.	bark	Johanna Maria	P. J. Dam	Batavia

Vertrokken Schepen van *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	20	Ned.	bark	Eersteling	A. Armstrong	Batavia
〃	—	〃	〃	Koning en Vaderland.	v. Bruggen	Rotterdam

Aangekomen Schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	10	N. I.	schoen.	Fathool Haer	Said Molahilla	Grissee
〃	13	〃	brik	Risgil Haer	Sech Ganam	Soerabaija
〃	—	Z. M.	schoen.	Rembang lt. t/z	b. v Heekeren	〃
〃	14	〃	stooms.	Gedeh kapt. l/z	B. H. Staring	Batavia.
〃	—	〃	schip	Princes Amelia k. l/t	Clarkson	〃
〃	15	〃	stooms.	Madura lt. t/z 1ste kl	H. P. Klerck	〃
〃	16	〃	〃	Admir. v Kingsbergen	P. Roodzant	Soerabaija.
〃	—	〃	〃	Groningen kt. lt. t/z	dit Dubiekart	Samarang
〃	—	〃	〃	Phoenix luit. t/z	W. Escher	Batavia

Vertrokken Schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	14	Z. M.	schoen.	Rembang lt. t/z baron	v. Heekeren	Bonthain.
〃	15	〃	schip	Princes Amelia k. t/z	Clarkson	〃
〃	—	〃	stooms.	Madura lt. t/z 1ste kl	H. P. Klerck	〃
〃	—	Ned.	schoen.	Sophia	S. Djaija	Soerabaija.
〃	16	Z. M.	stooms.	Admir. v Kinsbergen	P. Roodzant	Bonthain.
〃	17	〃	〃	Gedeh kapt. t/z	B. H. Staring	Boni.

HANDELSBERIGTEN.

Te BATAVIA, den 1sten Februarij 1859.

Arak, *f* 60,—
Koffij, Java 32,—
——— Padang 32,25— 200 picols afgedaan @ *f* 35.—
Suiker, witte N°. 16. *f* 18.—
Rijst, Indramaijoe niet aan de markt.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
——— 〃 〃 2de. 〃 *f* 125,— @ *f* 140,—
——— Carga *f* 100,— @ *f* 110,—
Wisselkoers op Holland 101 % 6 maanden na dato.
〃 〃 Engeland, *f* 11,76 P. St. 6 maanden zigt.

Restant Goederen in het Entrepôt onder ult. Jan. 1859.

Aardewerk 15 coll.	Paarlemoer 76 kn.
Arak 11 vn.	Passement wagen 8 kn.
Absinth 180 ks.	Pleetwerk 1 kt.
Bitter 102 kn.	Provisien 90 coll.
Bier 306 vn. en kn.	Porcelein 4 kn.
Bronswerk 2 ks.	Papier 1 kt.
Cognac 21 vs. en 1599 kn.	〃 Chin. 8 kn.
Confituren 2 ks.	Sigaren 3522 mille.
Cherry brandy 48 ks,	Staal 219 ks.
Eenhoorn 1 kt.	Suiker 3 pic.
Eau de Cologne 7 kn.	Snuif 16 kn.
Goederen Jap. 29 kn.	Schoenen 1 ks.
Glaswerk 218 kn.	Specerijen 32 coll.
Gambier 393 pic.	Touw 117 coll.
Gember 225 kn.	Tanden Olifants 5 ps.
Hennip 462 bn. en 80 pic.	Tripang 82 pic.
Hout Sapan 1326 pic.	Vleesch en Spek 86 vn.
Hoeden 2 kn.	Verfwaren 50 vs.
Jenever 14951 keld.	Wijnen div. 2 vn. en 2150 kn.
Instrumenten muz. 1 kt.	Wapenen 23 kn. en 15 st.
Kat. en woll. goederen 3519 kn. en bn.	Wasdoek 6 kn.
Kramerijen 221 kn.	Was boom 1326 kn.
Koper 29 coll.	Water Seltzer 878 mand.
Kruid 112 vs.	IJzerwerk 127 coll.
Koffij 1894 pic.	IJzer 2853 pic.
Koralen echte 1 kn.	Zeildoek 73 coll.
Meel 1 vn.	Zijde 17 kn.
Meubelen 1 coll.	Zoija Japan 50 kn.
Opium 12 kn.	Zakken Goenie 50 bn.
Olie Kaijoepoetie 38 kn.	Zakkij Japan 45 kn.
Photografietoestel 3 kn.	

Te SAMARANG, den 28sten Januarij 1859.

Koffij, *f* 32,— oogst opgeruimd.
Suiker N°. 16, *f* 17,75 laatste afdoening; oogst opgeruimd.
Indigo, *f* 4,80 afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℘ kodie, oplev. Koeh. in de eerste maanden niet beschikb
Buffelhuiden, *f* 60,— ℘ kodie. idem. idem.
Staart Peper, *f* 57,— oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 125,— ℘ koijang @ 28 picol. Zonder zakken.
〃 carga 〃 *f* 105,— @ *f* 110,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 17,—
Katjang 〃 *f* 17,—
Rotting *f* 7,— @ *f* 8,— Bandjermassing. Niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 10,—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato paric.

Te SOERABAIJA, den 27sten Januarij 1859.

Suiker N°. 16 ℘ picol *f* 18,—
Koffij *f* 33,—
Rijst, (carga) ℘ koyang *f* 115,— @ *f* 140,—
〃 (witte) 〃 〃 *f* 150,— @ *f* 160,—
Koehuiden ℘ 100 stuks *f* 250.— @ *f* 350,—
Arak ℘ legger, *f* 50,— @ *f* 60,—
Olie (Klapper)
Olie (Katjang) ℘ picol, *f* 14.—
Kadjang Matten.
Rotting, *f* 9.— @ *f* 12,—
Wisselkoers, @ pari.

Te PASOEROEAN, den 26sten Januarij 1859.

Suiker N°. 16, ℘ picol *f* 17,50 afgedaan.
Rijst, (witte) ℘ koyang *f* 180,—
Id. (carga) 〃 〃 〃 130,—
Olie, (klapper) 〃 pic. 〃 19,—
Id. (katjang) 〃 〃 〃 17,—
Wisselkoers, @ 101 %

Den 26sten Januarij, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1859.

Van de Fabriek	Getalbouws	*Gouv. levering* Picols Suiker		*vrije beschikking,*
Wangoon Redjo.	407.	10,582	*a.*	7,797-78
Ardjosarie	471.	14,130	*a.*	10,339-91
Ardie Redjo.	353.	14,937-42		7,396-52
Yoso Wilangoon.	307.	7,511-18		3,750-19
De Hoop.	433.	10,004-27		
Djacatra Oost.	490.	9,800	*a.*	19,259-86
De Onderneming.	425.	11,050-06	*a.*	17,100-96
Wono Redjo.	423.	9,306——	*a.*	11,462-17
Kloerahan.	368.	10,304-01	*a.*	12,430-63
De Goede Hoop.	245.	6,860-15	*a.*	10,807-03
Gaijam.	423.	10,998-30	*a.*	14.266-31
Becassie Oost.	292.	7,884-40	*a.*	13,254-97
Dankbaarheid.	294.	7,056-61	*a.*	6,819-88
Soeko Redjo.	300.	7,500-11	*a.*	10,665-27
Kawis Redjo.	300.	11,460-59	*a.*	5,725-60
Sarie Redjo.	150.	3,000-32	*a.*	4,201-28
Pleret.	321.	10,272-13	*a.*	3,346-54
Te zamen	6002.	162-657-55 pic. Suiker.		160,125
		161,554-04 〃 Koffij.		

NB. van de fabrieken met a. geteekend is de Gouv. levering afgeloopen. Alle fabrieken hebben afgemalen.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 26 Januarij 1859.

46,187-68 pic. Suiker, oogst 1858.
35,049-68 〃 Koffij 〃 1858.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 19 *tot en met den* 21 *Januarij* 1859.

Aanvoer.

Van Bushire per N. I. bark *Ararat*, gez. Steendam. agt. Gaspers en co.

533 kalb. ghie, 2545 zakk. tarwe, 2343 zakk. dadels 62 do. salpeter, 24 do. zaden, 18 do. gualnoten, 9 do. amandelen, 19 kn. rozijnen, 6 pakk. was, 204 kalb. rozenwater, 14 zakk. gort, 1230 ks. gedr. vruchten 1 kt. ducaten, *Agenten.*
1 kt. medicijnen, 1 pak tarwe, 2 zakk. amandelen, 18 kalb. ghie, 2 paarden, 4 kasten, 2 honden, *Gezagvoerder.*

Van de Kaap de Goede Hoop per Eng. schip *Silvercloud*, gez. Challis, agt. Tolson, Hunt en co.

4000 pondsterling, 20 ks. kazen, *Agenten.*

Van Nederland per Ned. schip *Nederland*, gez. Hoekstra, agt. Haager en Schuurman.

10 vn. zilv. munt, 100/m. steenen, *N. H. M.*
156 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
100 coll. manufact, 50 md. min. water, 50 vs. boter, *J. Cezard en co.*
40 coll. provisien en dranken, *Paine, Stricker en co.*
170 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
25 pakk. garen, 37 coll. manufact., 4 do. parfumerien, 18 kn. wijn, *Busing, Schröder en co.*
200 vn. bier, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
100 vs. boter, 30 roll. seildoek, *Order.*
65 coll. provisien en meubelen, *P. Kervel en co.*
20 kn. manufact., 50 md. min. water, *Engelhard en co,*
10 bn. zakken, 19 kn. wijn, *B. Kopersmit en co.*
82 coll. koper en spijkers, *C. Bahre en G. Kinder.*
70 kn. wijn, 1 geweer, *John Pryce en co.*
1 kt. zilverwerk, 20 coll, manufact., 10 vn. boonen, 50 ks. kaas, 5 led. leggers, *Agenten.*
2 kn. boeken, *Lange en co.*
4 kn. kantoorbehoeften, *G. Kolff en co.*
10 coll. manufact., *Borneo C. Limited.*
7 coll. meubelen, 4 kn. suikerwerk, *Gebr. Roselje en co.*
16 coll. medicijnen, *Wm. Specht Grijp*
24 kn. provisien, *de Weerdt, Ruyl en co.*
8 vn. diversen, 1 kt. do. *Jacometti en co.*
2 kn. diversen, *H. M. van Dorp.*
6 coll. ijzerwerk, *Chaulan, Deeleman en co.*
20 vs. boter, *Bloem.*
1 kt. laken, *van Riet en ter Gouw.*
19 coll. diversen, *Smulders.*

Van Frankrijk per Fr. schip *Alphonse Nicolas Cezard*, gez. .... agt. J. Cezard en co.

4 vn. gedr. bloed, *Agenten.*
2 kn. modewaren, *Herment en Bastière.*
2 kn. lederwerk, *Combet.*
15 kn. siropen, 91 do. likeur en vruchten op brandy, 50 do. champagne, 1 do. modewaren, 25 do. diversen, 2 do. provisien, *Picart.*
100 kn. cognac, 288 coll. inh. spiegels, meubelen, lederwerk, papier, kantoorbehoeften, aarde-, glas- en porceleinwerk, blikwerk, kleederen, verfwaren, schilderijen, modewaren, hagel en hoeden, 311 kn. wijn, *Gumprich en Strauss.*
85 coll. diversen, *Lading voor Manila.*

Van Nederland per Ned. bark *Zeenimph*, gez. Witzen Elias, agt. Haager en Schuurman.

106/m. steenen, 20 coll. manufact., 2 bn. do. 3 kn. papier, 2 piano's, 40 vs. haring, *Agenten.*
105 coll. manufact., 150 ks. blik, *E. Moormann en co.*
23 pakk. rood garen, 40 coll. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
40 kn. manufact., 2 coll. do. *Engelhard en co.*
3 coll. diversen, *Smulders.*
1 kt. diversen, *Waller.*
8 kn. manufact., 1 do. modewaren, *C. Bahre en G. Kinder.*
12 kn. glas en porceleinwerk, 11 do. bladkoper, 1 bl. etiquetten, *B. Kopersmit en co.*
4 coll. manufact., *T. Crone.*
100 vs. boter, 25 led. leggers, *J. Cezard en co.*
200 md. bier, 1 kt. kramerijen, *van der Meulen en co.*
14 coll. manufact., *Order.*
100 vn. bier, 43 coll. do. *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
72 kn. wijn, 1 do. provisien, *Maclaine, Watson en co.*
50 kn. wijn, *W. Cores de Vries.*
100 keld. lijnolie, 100 hammen, 4 coll. wijn, *Schimmelpenninck en co.*
99 coll. provisien, *Pahud.*
22 kn. provisien, *de Weerdt, Ruyl en co.*
50 vs. boter, *Feltkamp, Mispelblom en co.*
8 coll. manufact., *Dümmler en co.*
1 kt. laken, 100 vn. bier, *van Riet en ter Gouw.*
8 coll. diversen, *Meijer.*
1 kt. zilverwerk, *Wm. Specht Grijp.*

Van Liverpool, per Eng. schip *Corriemulzie*, gez. Blyclok, agt. Martin, Dyce en co.

5117 stav. en 2448 bund. ijzer, 325 blok. lood, 896 do. spiauter, 50 vn. cement, 60 do. spijkers, 200 ks. blik, 16 kn. bladkoper, 25 coll. ijzerwerk, 60 tons. steenkolen, 261 coll. manufacturen, *Agenten.*
206 coll. manufacturen, 375 mand. aardewerk, *Tolson, Hunt en co.*
207 coll. manufacturen, *Pitcairn, Syme en co.*
19 do. do., *Adam en co.*
2 coll. coralen, 10 do. glaswerk, 4 do. naalden, 1 do. lederwerk, 6 do. veeren en koperdraad, 1 vt. do., 80 do. spijkers, 60 do. ijzerwerk, 18 do. lampen, *Hunter, Houghton en co.*
325 coll. en kn. manufacturen, *Borneo Compagnie Limited.*
83 do. do., *Burt, Myrtle en co.*
39 coll. manufacturen, *Melbourn, Morgan en co.*
3 do. do.. *Maclaine, Watson en co.*
8 do. do., *Pandel en Stiehaus.*
6 do. do., *E. Moorman en co.*
20 do. do., *Busing, Schröder en co.*
14 do. do., *Metzendorff, Wilmans en co.*
200 bund. spijker ijzer, *Gumprich en Strauss.*
116 coll. en 13 bn. manufacturen, *Order.*
4800 bund. spijker ijzer, 1400 bl. provisien, *lading van Singapore.*

Uitvoer.

Naar Japan per Ned. schip *Princes Charlotta*, gez. Hille, agt. de Weerdt, Ruyl en co.

1711 pic. sapanhout, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
7 kn. cotonetten, 7 do. rood katoen, 1 do. chitzen, 1 do. jagt geweren, 1 do. chitzen, 9 bn. drills, 1 kt. potlooden, 1 do. quininie, uit entrep. *Dümmler en co.*
3 bn. manufact., 1 kt. wasdoek, uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
1 kt. zadels, 1 do. zijde, *Platon en co.*
1 kt. medicijnen, uit entrep. *C. Bahre en G. Kinder.*
2 bn. molton dekens, 1 kt. gedr. katoen, 2 do. spiegels, 1 do. glas en koperwerk, 1 do. porceleinwerk, 2 bn. drills, uit entrep. *Engelhard en co.*
27 coll. drukbehoeften, *Gouvernement.*
3 kn. wijn, uit entrep. *van der Meulen en co.*

Naar Nederland per Ned. schip *Willem Daniel*, gez. de Meester, agt. Paine, Stricker en co.

250 pic. tin, 105 do. rotting, 3500 do. koffij, 54 ℔ kaneel olie, 165 do. vanille, *N. H. M.*
2 kn. .... *Gouvernement.*

Naar Singapore per Amerik. schip *R. B. Torbes*, gez. Ballard, agt. Paine, Stricker en co.

150 vn. meel, 58 do. brood, 500 bn. drills, 23 kn. do. *Aan boord gebleven lading.*
81 pic. rotting, *Agenten.*
100 vn. teer, *Bond.*

Naar Cheribon per Eng. bark *Alexandre Agnes*, gez. Deurholtz, agt. J. Cezard en co.

269 pic. rotting, 2326 do. suiker, *Agenten.*
10 vn. teer, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*

Naar Nederland via Cheribon per Ned. schip *Johanna Christina*, gez. de Boer, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

3 vn. vleesch, uit entrep. *Agenten.*
1000 pic. rotting, 1000 do. tin, *N. H. M.*

Naar Nederland via Padang per Ned. schip *Margaretha Simonette*, gez. Hoffman, agt. Paine, Stricker en co.

1500 pic. tin, 700 do. rotting, *N. H. M.*

Voor Padang.

26 kn. chitzen, *N. H. M.*
50 vn. teer, 30 keld. genever, 50 kn. glas, 25 keld. lijnolie, 3 kn. glazendakpannen, *Jacometti en co.*
40 keld. genever, 30 vn. meel, uit entrep. *E. Moormann en co.*
3 kn. doeken, 1 do. sarongs, 2 do. mousselines, 5 do. wit katoen, 1 do. gev. do. 1 bl. zeildoek, 30 kn. garen, *Martin, Dyce en co.*
100 keld. genever, 2 kn. glaswerk, 2 do. spiegels, 2 do. pendules, 1 do. staalwerk, 2 do. pleetwerk, enz., 1 do. zeep, 25 do. provisien, 2 vs. hagel, 1 vt. aardewerk, uit entrep. *Cassalette en co.*
250 keld. genever, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
10 vn. azijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
25 ks. boter, 25 hammen, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Alcyone*, gez. Haacke, agt. Busing, Schröder en co.

2000 pic. koffij, 500 do. tin, 60 do. rotting, 11 vn. zilv. munt, 19 blokk. lood, *N. H. M.*
100 bn. manufact., *E. Moormann en co.*
275 vs. boter, *Order.*

Zie verdere lading bestemd voor Samarang en Soerabaija Java-Bode dd. 12 Januarij 1859 No. 4.

Naar Singapore per Eng. schip *Ellen Rodger*, gez. King, agt. Martin, Dyce en co.

120 tonn. ijzer ballard, 277 coll. manufact., 80 md. aardewerk, 5208 stav. ijzer, 124 coll. diversen, *Aan boord gebleven lading van Engeland.*
1799 pic. rijst, *Tolson, Hunt en co.*
100 tross. touw, 300 keld. genever, 100 kn. wijn, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
1 kt. knoopen, 5 coll. kramerijen, uit entrep. *Andreas en co.*
7 coll. manufact., 6 kn. do. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
90 kn. brandy, 1 do. diversen, uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
5 kn. zakken, uit entrep. *Gumprich en Strauss.*
118 pic. gomelastiek, *Borneo C. Limited.*
1 handwagen, 12 kn. wijn, 1 do. likeur, *Picart.*
1 kt. spiegels, *John Pryce en co.*

Naar Soerabaija per Ned. schip *Columbine*, gez. Malbranc, agt. Schimmelpenninck en co.

30 kn. opium, 1 do. gouv. goederen, *Gouvernement.*
26 kn. wijn, 4 do. sigaren. *Cassalette en co.*
3 kt. kleederen, 1 hoedendoos, *Samuels.*
100/m. sigaren, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
26 coll. machinerien, 50 vn. meel, 7 bn. zeildoek, *Wilson en co.*
10 kn. sigaren, 130 pic. spiauter, *J. Arathoon.*
4 kn. valsch galon, *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. Jap. goederen, 10 do. pajongs, *B. Kopersmit en co.*
25 kn. soija, 6 do. sakky, *Agenten.*
1 kt. zijde, uit entrep. *Haager en Schuurman.*

Naar Nederland via Soerabaija per Zw. bark *Atlantic*, gez. Fleetwood, agt. C. Bahre en G. Kinder.

120 legg. arak, 292 pic. rotting, 148 do. suiker, *Agenten.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 29 Jan. tot en met den 1 Februarij 1859.

Met de Ned. bark Patriarch Samhire, Kapt. G G. Lion, de hh. Mr. de Person, Echtg. en 4 kinderen, V. Bossche, Walland, Maas Gister, Gorden, de Kat, Mejufvr. Aramuet en 2 Jav. bediende van Rotterdam.
Met het Ned. schip Twee Gezusters, Kapt. P. Keuzenkamp, de hh. R. M. Klein en Bosker van Cheribon.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 29 Jan. tot en met den 1 Februarij 1859.

Met het Hanov. schip Kroonprins Ernst August, Kapt. C. Meijer, de heer L. Tarcherram naar Nederland.
Met de Ned. bark Gebroeders Houtman, Kapt. C. J. Bax, de hh. R. & E. van Buining van Helsdingen naar Soerabaija via Samarang.
Met de Ned. Ind. brik Vernon, Kapt. L. M. van Nooijen, de heer D. M. Buijs naar Kotei via Soerabaija.
Met de Ned. Bark Haamstede, Kapt. M. H. de Boer de heer B. A. Van Dam naar Indramaijoe.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP te BATAVIA.